

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il üzrə
Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları**

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
31 DEKABR 2010-CU İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT	1
MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ	2
31 DEKABR 2010-CU İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI:	
Mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabat	3
Məcmu gəlirlər haqqında konsolidə edilmiş hesabat	4
Maliyyə vəziyyətinə dair konsolidə edilmiş hesabat	5
Səhmdar kapitalında dəyişiklik haqqında konsolidə edilmiş hesabat	6
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat	7-8
Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər	9-55

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2010-CU İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT

Rəhbərlik Azərbaycan Sənaye Bankı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti və onun törəmə müəssisələrinin ("Qrup") 31 dekabr 2010-cu il tarixinə maliyyə vəziyyətini, eləcə də həmin tarixə bitən il üzrə əməliyyat nəticələri, pul vəsaitlərinin hərəkəti və səhmdar kapitalında dəyişiklikləri düzgün əks etdirən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatları üzrə Beynəlxalq Standartlara ("MHBS") müvafiq olaraq hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

- Mühəsibat uçotu qaydalarının müvafiq şəkildə seçilməsi və tətbiqi;
- Məlumatların, o cümlədən mühəsibat uçotu qaydalarının müvafiq, möhtəbər, müqayisəli və anlaşıla bilən tərzdə təqdimatına;
- İstifadəçilərə xüsusi əməliyyatların, digər hadisə və şəraitlərin Şirkətin konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti və maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaqda yardım göstərilməsi üçün MHBS-in xüsusi tələblərinin yerinə yetirilməsi kifayət etmədikdə əlavə açıqlamalar verilməsinə;
- Qrupun fasiləsizlik prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuldur:

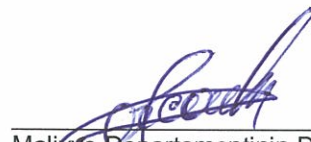
- Qrup daxilində sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin yaradılması, tətbiqi və saxlanılmasına;
- Qrupun əməliyyatlarının açıqlanması və izah edilməsi, habelə, onun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının istənilən vaxt dəqiqliklə açıqlanması üçün yetərli olan və Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-a uyğun gəldiyini təmin edə biləcək müvafiq mühəsibat uçotu qeydlərinin aparılması;
- Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və mühəsibat uçotu qaydalarına müvafiq olaraq məcburi mühəsibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
- Qrupun aktivlərinin mühafizə olunması üçün mümkün tədbirlər görülməsinə; və
- Saxtakarlıq və digər pozuntuların müəyyən edilməsi və qarşısının alınmasına.

Qrupun 31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları 29 aprel 2011-ci il tarixdə rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

İdarə Heyəti tərəfindən:

Sədr
Cənab Ahmet Yeman

29 aprel 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası Bakı şəhəri

Maliyyə Departamentinin Direktoru
Cənab Sarvan Mikayilov
29 aprel 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası Bakı şəhəri

MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ

Azərbaycan Sənaye Bankı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına və Direktorlar Şurasına

Biz Azərbaycan Sənaye Bankı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə - "Qrup") 31 dekabr 2010-cu il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə bitən il üzrə Qrupun mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş, məcmu gəlirlər haqqında konsolidə edilmiş, səhmdar kapitalında dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatlardan, habelə mühüm mühasibat uçotu siyasətlərinin xülasəsi və digər izahlı qeydlərdən ibarət olan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə rəhbərliyin məsuliyyəti

Rəhbərlik bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatları üzrə Beynəlxalq Standartlara müvafiq olaraq hazırlanması və düzgün təqdimatına, habelə saxtakarlıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq mühüm təhriflərin müşahidə olunmadığı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin qənaətinə əsasən zəruri sayılan daxili nəzarət sisteminə görə məsuliyyət daşıyır.

Auditorun məsuliyyəti

Bizim vəzifəmiz apardığımız audit əsasında bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirməkdir. Biz auditə Beynəlxalq Audit Standartlarına müvafiq olaraq həyata keçirdik. Bu standartlar bizdən etik tələblərə riayət etməyimizi, eləcə də maliyyə hesabatlarında mühüm təhriflərin olmadığına kifayət tərzdə əminliyin əldə edilməsi üçün auditə planlaşdırmağımızı və həyata keçirməyimizi tələb edir.

Audit zamanı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğ və açıqlamalara dair audit sübutlarının əldə olunması üzrə prosedurlar yerinə yetirilir. Prosedurlar auditorun mülahizəsi, o cümlədən maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq mühüm təhrif risklərinin qiymətləndirilməsindən asılı olaraq seçilir. Belə risklərin qiymətləndirilməsini həyata keçirərkən auditor şəraitə uyğun olaraq audit prosedurlarının planlaşdırılması məqsədilə müəssisənin daxili nəzarət sistemini, həmin sistemin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, müəssisə tərəfindən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi ilə əlaqədar olaraq nəzərdən keçirir. Auditə, həmçinin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiqliyinin və irəli sürülmüş mühasibat təxminlərinin əsaslı olduğunun qiymətləndirilməsi, habelə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının təhlili daxildir.

Hesab edirik ki, audit rəyimizi bildirmək üçün əsas verən yetərli və uyğun audit sübutu əldə etmişik.

Rəy

Fikrimizcə, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Qrupun 31 dekabr 2010-cu il tarixinə olan maliyyə vəziyyətini və onun həmin tarixdə bitən il üzrə maliyyə nəticələri və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına müvafiq olaraq düzgün əks etdirir.

Deloitte & Touche

29 aprel 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri

Deloitte adı Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının qanunvericiliyi əsasında qeydiyyatda alınmış və məsuliyyəti onun iştirakçıları tərəfindən verilən təminatlarla məhdudlaşan Deloitte Touche Tohmatsu Limited şirkətinə və onun üzv şirkətlərinə ibarət olan qəsbkəmə ad ayı və müstəqil hüquqi şəxslərdən birinə və ya hər hansısa məxsusdur. Deloitte Touche Tohmatsu və ona üzv şirkətlərin hüquqi strukturunun ətraflı təsviri üçün www.deloitte.com/about/internet/sahifasina müraciət edin. "Deloitte MDIB"-nin hüquqi forması haqqında məlumat almaq üçün isə <http://www.deloitte.com/ru/about/internet/sahifasina> sahifəsinə daxil ola bilərsiniz.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2010-CU İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MƏNFƏƏT VƏ ZƏRƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT (Azərbaycan manatı ilə)

	Qeyd	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il
Faiz gəliri	4,25	9,984,492	7,280,180
Faiz xərci	4,25	(3,898,957)	(2,534,862)
FAİZ GƏLİRİ GƏTİRƏN AKTİVLƏR ÜZRƏ DƏYƏRSİZLƏŞMƏ İTKİSİ ÜÇÜN EHTİYATLARDAN ƏVVƏL XALIS FAİZ GƏLİRİ		6,085,535	4,745,318
Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə üzrə ehtimal olunan zərər	5,25	(603,682)	(2,657,081)
XALIS FAİZ GƏLİRİ		5,481,853	2,088,237
Xarici valyuta əməliyyatlarından xalis gəlir	6	563,694	803,525
Haqlar və komissiya gəliri	7,25	2,195,149	1,857,267
Haqlar və komissiyalar üzrə xərc	7	(631,070)	(508,084)
Dividend gəliri		-	35,100
Ümumi hesablanmış mükafatlar	8,25	5,126,207	4,360,268
Ötürülmüş mükafatlar	8	(4,116,928)	(3,735,600)
Sığorta ödənişlərinin ümumi məbləği	8	(1,762,159)	(962,217)
Ötürülmüş sığorta ödənişlərinin ümumi məbləği	8	1,268,116	808,078
Digər gəlirlər		261,417	19,056
Digər xərclər		(459)	(319)
Təkrarsığorta xaric qazanılmamış sığorta haqları üçün ehtiyatlarda dəyişiklik	5,8	499,714	169,608
Təkrarsığorta xaric zərər üçün ehtiyatlarda dəyişiklik	5,8	(135,688)	7,744
Digər əməliyyatlar üzrə ehtiyatlar	5	(54,237)	(168,308)
XALIS QEYRİ-FAİZ GƏLİRLƏR		3,213,756	2,686,118
ƏMƏLİYYAT GƏLİRİ		8,695,609	4,774,355
ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ	9,25	(6,603,989)	(5,640,075)
MƏNFƏƏT VERGİSİNDƏN ƏVVƏL MƏNFƏƏT/(ZƏRƏR)		2,091,620	(865,720)
Mənfəət vergisi (xərci)/güzəşti	10	(36,005)	964,281
İL ÜZRƏ XALIS MƏNFƏƏT/(ZƏRƏR)		2,055,615	98,561
Aiddir:			
Bank təsisçilərinə		1,306,822	98,561
Qeyri-nəzarət payın sahiblərinə		748,793	-
		2,055,615	98,561
SƏHM ÜZRƏ MƏNFƏƏT/(ZƏRƏR)			
Əsas və azaldılmış (manatla)	11	0.012	0.001

İdarə Heyəti tərəfindən:

Sədr
Cənab Ahmet Yeman

29 aprel 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri

Maliyyə Departamentinin Direktoru
Cənab Sarvan Mikayilov

29 aprel 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri

9-55-ci səhifələrdəki qeydlər bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2010-CU İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MƏCMU GƏLİRLƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT

(Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il
İL ÜZRƏ XALIS MƏNFƏƏT	2,055,615	98,561
Əmlakın yenidən qiymətləndirilməsi üzrə yaranan xalis zərər (31 dekabr 2009-cu il tarixinə sıfır manat məbləğində təxirə salınmış mənfəət vergisinin təsiri çıxılmaqla)	-	(2,526,080)
CƏMİ MƏCMU GƏLİR/(ZƏRƏR)	2,055,615	(2,427,519)
Aiddir:		
Bank təsisçilərinə	1,306,822	(2,427,519)
Qeyri-nəzarət payına	748,793	-
CƏMİ MƏCMU GƏLİR/(ZƏRƏR)	2,055,615	(2,427,519)

İdarə Heyəti tərəfindən:

Sədr
Cənab Ahmet Yemari

29 aprel 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri

Maliyyə Səbəsinin Direktoru
Cənab Sarvan Mikayilov

29 aprel 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri

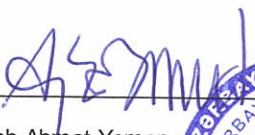
9-55-ci səhifələrdəki qeydlər bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2010-CU İL TARİXİNƏ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİNƏ DAİR KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT (Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	12	23,760,243	35,298,673
Banklardan alınacaq vəsaitlər	13	25,361,765	27,248,893
Müştərilərə verilmiş kreditlər	14,25	66,437,456	57,137,989
Satıla bilən investisiyalar	15	7,492,699	6,245,462
Əmlak və avadanlıq	16	1,608,719	1,729,826
Investisiya əmlakı	17	440,153	476,091
Qeyri-maddi aktivlər	18	77,963	86,717
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar		357,987	773,126
Cari mənfəət vergisi aktivləri		27,247	27,247
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	10	47,203	10,902
Digər aktivlər	19,25	3,016,115	937,306
CƏMİ AKTİVLƏR		128,627,550	129,972,232
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	20	52,614,216	48,927,279
Müştərilərin depozitləri	21,25	41,217,338	47,945,042
Təkrarsığorta əməliyyatlarından yaranan öhdəliklər		368,414	504,526
Digər öhdəliklər	22,25	2,396,871	1,748,104
Cəmi öhdəliklər		96,596,839	99,124,951
KAPİTAL:			
Bank təsisçilərinə şamil edilən kapital:			
Səhmdar kapitalı	23	21,450,580	20,000,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət		7,538,348	8,509,846
Bank təsisçilərinə şamil edilən cəmi kapital		28,988,928	28,509,846
Qeyri-nəzarət payı		3,041,783	2,337,435
Cəmi kapital		32,030,711	30,847,281
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		128,627,550	129,972,232

İdarə Heyəti tərəfindən:

Sədr
Cənab Ahmet Yeman

29 aprel 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri

Maliyyə Departamentinin Direktoru
Cənab Sarvan Mikayilov

29 aprel 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri

9-55-ci səhifələrdəki qeydlər bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2010-CU IL TARIXINDƏ BITƏN IL ÜZRƏ SƏHMDAR KAPITALINDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT (Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	Səhmdar kapitalı	Əmlakın yenidən qiymətləndirilməsi ehtiyatı	Bölüşdürül mənəfi	Bank təsisçilərinə aid edilən cəmi kapital	Nəzarət etməyən tərəflərin payı	Cəmi kapital
31 dekabr 2008-ci il		12,800,000	5,008,919	6,265,881	24,074,800	-	24,074,800
İl üzrə digər məcmu zərər		-	(2,526,080)	-	(2,526,080)	-	(2,526,080)
İl üzrə mənfəət		-	-	98,561	98,561	-	98,561
Buraxılmış adi səhmdar kapitalı	23	7,200,000	-	-	7,200,000	-	7,200,000
Bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürmə		-	(2,482,839)	2,482,839	-	-	-
Azərbaycan Sənaye Sığorta MMC-də olan faizin silinməsindən yaranan əlavə qeyri-nəzarət payı		-	-	(337,435)	(337,435)	337,435	-
Törəmə müəssisədə səhmdar kapitalının artması		-	-	-	-	2,000,000	2,000,000
31 dekabr 2009-cu il		20,000,000	-	8,509,846	28,509,846	2,337,435	30,847,281
İl üzrə mənfəət		-	-	1,306,822	1,306,822	748,793	2,055,615
Buraxılmış adi səhmlər	23	2,114,000	-	-	2,114,000	-	2,114,000
Təkrar alınmış səhmlər	23	(663,420)	-	-	(663,420)	-	(663,420)
Bəyan edilmiş dividendlər	23	-	-	(2,278,320)	(2,278,320)	(44,445)	(2,322,765)
31 dekabr 2010-cu il		<u>21,450,580</u>	<u>-</u>	<u>7,538,348</u>	<u>28,988,928</u>	<u>3,041,783</u>	<u>32,030,711</u>

İdarə Heyəti tərəfindən:

İdarə Heyətinin Sədri
Cənab Ahmet Yemal

29 aprel 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri

Maliyyə Departamentinin Direktoru
Cənab Sarvan Mikayilov

29 aprel 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri

9-55-ci səhifələrdəki qeydlər bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2010-CU İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT

(Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il (təkrar bildirilmiş)
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİNDƏN PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
II üzrə mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət/(zərər)		2,091,620	(865,720)
Düzləşlər:			
Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə üzrə ehtimal olunan zərər	5	603,682	2,657,081
Əməliyyatlar üzrə dəyərsizləşmə üzrə ehtimal olunan zərər	5	54,237	168,308
Qazanılmamış sığorta haqları üçün ehtiyatın qaytarılması	5	(499,714)	(169,608)
Sığorta əməliyyatları üzrə ehtimal olunan zərər/(zərərin bərpa olunması)	5	135,688	(7,744)
Xarici valyuta üzrə xalis zərər/(gəlir)	6	132,301	(15,512)
Köhnəlmə və amortizasiya	16,17,18	745,192	962,437
Əmlak və avadanlığın silinməsi üzrə zərər	9	9,005	42,373
Faiz hesablamaları üzrə xalis dəyişiklik		(685,281)	611,889
Əməliyyat aktivləri və öhdəliklərində dəyişiklikdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən əldə edilən pul vəsaiti		2,586,730	3,383,504
Əməliyyat aktivləri və öhdəliklərində dəyişikliklər			
Əməliyyat aktivlərində azalma/(artım):			
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında məcburi ehtiyat depozitləri	12	10,037	735,052
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər		(338,644)	(14,983,022)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(11,243,959)	(24,704,044)
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar		415,139	753,621
Digər aktivlər		(1,375,304)	720,200
Əməliyyat öhdəliklərində (azalma)/artım:			
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		4,204,525	29,424,907
Müştərilərin depozitləri		(6,359,423)	17,472,103
Təkrarsığorta əməliyyatlarından yaranan öhdəliklər		(136,112)	(856,903)
Digər öhdəliklər		952,757	143,051
Vergitutmadan əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən əldə edilən/istifadə olunan pul vəsaitləri		(11,284,254)	12,088,469
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(72,306)	(804,984)
Əməliyyat fəaliyyətindən əldə edilən/istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(11,356,560)	11,283,485
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTİNDƏN PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün ödənişlər		(289,814)	(408,234)
Satıla bilən investisiyaların alınması üçün ödənişlər		(27,835,524)	(21,737,777)
Satıla bilən investisiyaların satışından gəlir		26,588,287	19,770,834
Əmlak və avadanlığın satışından gəlir		25,416	2,500,000
Investisiya fəaliyyətindən əldə edilən/istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(1,511,635)	124,823

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2010-CU İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT (DAVAMI) (Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il (təkrar bildirilmiş)
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNDƏN PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Adi səhmdar kapitalının buraxılması		-	7,200,000
Təkrar alınmış səhmlər		(663,420)	-
Törəmə müəssisələrin qeyri-nəzarət payını əldə edən tərəfə buraxılmış adi səhmdar kapitalı		-	2,000,000
Adi səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər		(208,765)	-
		<u>(872,185)</u>	<u>9,200,000</u>
Maliyyə fəaliyyətindən əldə edilən/istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		<u>(872,185)</u>	<u>9,200,000</u>
Valyuta məzənnəsi dəyişmələrinin xarici valyutalarda saxlanılan pul vəsaitləri qalıqlarına təsiri		<u>(7,210)</u>	<u>(40,363)</u>
NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN EKVİVALENTLƏRİNDƏ XALIS (AZALMA)/ARTIM		(13,747,590)	20,567,945
NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN EKVİVALENTLƏRİ, ilin əvvəlində	12	<u>41,947,471</u>	<u>21,379,526</u>
NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN EKVİVALENTLƏRİ, ilin sonunda	12	<u><u>28,199,881</u></u>	<u><u>41,947,471</u></u>

31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il üzrə Qrup tərəfindən ödənilmiş və alınmış faizlərin məbləği müvafiq olaraq 4,395,412 manat və 9,795,666 manat təşkil etmişdir.

31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il üzrə Qrup tərəfindən ödənilmiş və alınmış faizlərin məbləği müvafiq olaraq 1,259,523 manat və 6,616,730 manat təşkil etmişdir.

Əhəmiyyətli qeyri-pul maliyyələşdirmə əməliyyatları

31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il ərzində Qrupun 31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il üzrə bəyan edilmiş dividendlərinin məbləği 2,322,765 manat təşkil etmiş və tətbiq edilən vergilər çıxılmaqla səhmdar kapitalına kapitallaşdırılmışdır.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il ərzində Qrup 1,028,810 manat məbləğində geri ödənilməmiş kredit qarşısında təminat kimi qoyulan əmlakı müsadirə etmişdir (Qeyd 19).

İdarə Heyəti tərəfindən:

İdarə Heyətinin Sədri
Cənab Ahmet Yeman

29 aprel 2011-ci il

Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri

Maliyyə Departamentinin Direktoru
Cənab Sarvan Mikayilov

29 aprel 2011-ci il

Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri

9-55-ci səhifələrdəki qeydlər bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2010-CU İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR

(başqa cür qeyd edilməyə qədər, min Azərbaycan manatı ilə)

1. ÜMUMİ MƏLUMAT

“Azərbaycan Sənaye Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (“Bank”) 1996-cı ildə Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Bank kommersiya bank xidmətləri göstərmək üçün qeydiyyatdan keçmiş və 28 sentyabr 1996-cı il tarixdən 241 sayılı bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Bank əvvəlcə “Kaspian İnvestisiya Bankı” (“Cİ Bank”) kimi yaradılmış və 28 mart 2006-cı il tarixdə Bank özünün hüquqi statusunu Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə dəyişmişdir. 30 noyabr 2006-cı il tarixdə Bank öz adını “Azərbaycan Sənaye Bankı” -na dəyişmişdir. Bankın əsas fəaliyyətinə kommersiya fəaliyyətləri, kreditlərin və zəmanətlərin verilməsi, qiymətli kağızların və xarici valyutaların alqı-satqısı daxildir. 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə Bankın 8 filialı olmuşdur. Bankın qeydiyyatdan keçmiş ünvanı aşağıdakı kimidir: Zərifə Əliyeva prospekti 3, Bakı AZ 1005, Azərbaycan.

Bank konsolidə edilmiş bank qrupunun (“Qrup”) ana müəssisəsidir və qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına aşağıdakı müəssisələr daxildir:

Adı	Fəaliyyət göstərdiyi ölkə	Təsisçi payı və ya hissəsi/ səsvərmə hüquqları (%)		Əməliyyat növü
		2010	2009	
“Azərbaycan Sənaye Bankı”	Azərbaycan Respublikası	Ana müəssisə		Bankçılıq
“Azərbaycan Sənaye Sığorta” ASC	Azərbaycan Respublikası	50	50	Sığorta və təkrarsığorta əməliyyatları
“Azərbaycan Sənaye Lizing” MMC	Azərbaycan Respublikası	100	100	Maliyyə Lizingi

“Azərbaycan Sənaye Sığorta” MMC 17 dekabr 1996-cı il tarixdə Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmişdir. Cəmiyyət “Cİ Sığorta” MMC kimi yaradılmış və 12 mart 2007-ci il tarixdə adını “Azərbaycan Sənaye Sığorta” MMC-yə dəyişmişdir. Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti sığorta xidmətlərindən ibarətdir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən verilən 30 mart 2007-ci il tarixli sığorta lisenziyaları əsasında fəaliyyət göstərir. Şirkətin sığorta biznesinə aşağıdakılar daxil olmaqla, lakin bunlarla məhdudlaşmamaq şərtlə qarqo, əmlak, bədbəxt hadisə, üçüncü tərəflərin öhdəlikləri, nəqliyyat sığortası və təkrarsığorta xidmətləri daxildir. Cəmiyyətin dövlət qeydiyyatından keçmiş ünvanı aşağıdakı kimidir: Zərifə Əliyeva prospekti 3, Bakı AZ 1005, Azərbaycan Respublikası. 30 dekabr 2009-cu il tarixində “Anadolu Investment Kompani” MMC “Azərbaycan Sənaye Sığorta” MMC-nin 2,000,000 manat məbləğində yeni buraxılmış səhmlərini almış və Şirkətin səhmlərinin 50%-ə sahib olmuşdur. 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə bitən illər ərzində Şirkətin əməliyyatları Bankın nəzarətində olmuşdur.

“Azərbaycan Sənaye Lizing” MMC Azərbaycan Respublikasında 20 aprel 2004-cü il tarixdə qeydiyyatdan keçmiş məhdud məsuliyyətli cəmiyyətdir. Cəmiyyət “Cİ Lizing” MMC kimi yaradılmış və 6 fevral 2007-ci il tarixdə adını “Azərbaycan Sənaye Lizing” MMC-yə dəyişmişdir. Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti maliyyə lizingi əməliyyatlarından ibarətdir. Cəmiyyətin dövlət qeydiyyatından keçmiş ünvanı aşağıdakı kimidir: Zərifə Əliyeva prospekti 3, Bakı AZ 1005, Azərbaycan Respublikası.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixinə aşağıdakı səhmdarlar buraxılmış səhmlərə sahib olmuşlar:

	31 dekabr 2010-cu il tarixinə, %	31 dekabr 2009-cu il tarixinə, %
Səhmdar		
“Anadolu Investment Kompani” MMC	100.00	97.00
“Subhan Trans Beynəlxalq Nəqliyyat və Ticarət” MMC	-	2.00
Cənab Tahir Gozal Abdolbari	-	1.00
Cəmi	100.00	100.00

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə Qrupun son nəzarətçi tərəfi xanım Zeynep Konyar olmuşdur.

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları buraxılması üçün 29 aprel 2011-ci il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

2. MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU QAYDALARI

Uyğunluq haqqında bəyanat

Mühasibat Uçotu üzrə Beynəlxalq Standartları Şurası ("MÜBSS") tərəfindən buraxılmış Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhi Komitəsi ("BMHŞK") tərəfindən verilmiş şərtlərə müvafiq olaraq hazırlanmışdır.

Təqdimat meyarlarının digər əsasları

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Qrupun proqnozlaşdırıla bilən gələcəkdə fasiləsizlik prinsipinə uyğun olaraq fəaliyyətini davam etdirə biləcəyi haqqında fərziyyələr əsasında hazırlanmışdır.

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları, başqa cür qeyd edilməyə qədər, Azərbaycan Manatı (manat) ilə ifadə edilir. Maliyyə hesabatları aşağıda göstərilən mühasibat uçotu qaydalarında izah edildiyi kimi ədalətli dəyərlə ölçülmüş binalar və bəzi maliyyə alətləri istisna olunmaqla, ilkin dəyər əsasında tərtib edilmişdir. İkinci dəyər ümumi olaraq aktivin mübadilə edilə biləcəyi ədalətli dəyərə əsaslanır.

Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş Bank və onun konsolidə edilmiş şirkətləri mühasibat uçotunu yerli mühasibat uçotu qaydalarına uyğun olaraq aparırlar. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları məcburi mühasibat uçotu qaydalarına istinadən hazırlanmış və MHBS-a uyğunlaşdırılması üçün tərtibatında düzəlişlər edilmişdir.

Bank maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatını likvidlik ardıcılığı ilə geniş şəkildə təqdim edir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın verilməsi tarixindən sonra 12 ay ərzində (cari) və 12 aydan çox müddət (uzun-müddətli) ərzində əvəzləşdiriləcək və ya ödəniləcək məbləğlər üzrə təhlili 28 sayılı Qeyddə göstərilir.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis məbləğ əsasında hesablaşmalar aparılması, yaxud da eyni vaxtda aktivlərin satılması və öhdəliyin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulduqda bir-birinə qarşı əvəzləşdirilir, xalis məbləği isə maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda bildirilir.

Əsas mühasibat uçotu qaydaları aşağıda açıqlanır.

Konsolidasiyanın əsasları

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına Bankın və Bank tərəfindən nəzarət edilən müəssisələrin (onun törəmə müəssisəsi) maliyyə hesabatları daxildir. Nəzarət o zaman həyata keçirilir ki, Bank sərmayə qoyulan müəssisənin fəaliyyətlərindən mənfəət əldə etmək məqsədilə onun maliyyə və əməliyyat siyasətini tənzimləmək iqtidarında olsun.

Törəmə müəssisələrdə tətbiq edilən mühasibat uçotu qaydalarının Qrupdakı digər müəssisələr tərəfindən istifadə olunan mühasibat uçotu qaydalarına uyğunlaşdırılması üçün lazımi olduqda törəmə müəssisələrinin maliyyə hesabatlarına düzəlişlər edilir.

Qruparası bütün əməliyyatlar, qalıqlar, gəlir və xərclər konsolidə zamanı tam salınır.

Qeyri-Nəzarət payı

Qeyri-nəzarət payı törəmə müəssisələrinin Bankın birbaşa və ya dolayısı ilə sahib olmadığı mənfəət və zərəri, habelə xalis aktivlərinin bir hissəsidir.

Qeyri-nəzarət payı mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda və baş müəssisənin səhmdar kapitalından ayrıca maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda göstərilir.

Törəmə müəssisələrində olan Qrupun iştirak payında dəyişikliklər.

Törəmə müəssisələrində olan Qrupun iştirak payında dəyişikliklər törəmə müəssisələrin üzərində olan nəzarətin itirilməsi ilə nəticələnir və kapital əməliyyatları kimi qeyd olunur. Qrupun nəzarət və qeyri-nəzarət paylarının balans dəyəri törəmə müəssisələrində olan iştirak payındakı müvafiq dəyişiklikləri göstərmək üçün dəyişdirilmişdir. Qeyri-nəzarət payında olan dəyişikliklərin göstərilməsindən yaranan hər hansı bir fərq və əlavə olaraq ödənilmiş yaxud alınmış payın ədalətli dəyəri bilavasitə kapitalda göstərilir və Bankın səhmdarlarına aiddir.

Faiz gəlir və xərclərin tanınması

Faiz gəliri və xərci effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, hesablama metodu ilə uçot əsasında tanınır. Effektiv faiz metodu maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin yaxud maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri qrupunun amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz gəliri yaxud faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur.

Effektiv faiz dərəcəsi borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən, effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş yaxud alınmış bütün haqqar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) ilkin tanınma anında xalis balans məbləğinədək dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Borc alətləri gəlir üzrə effektiv faiz dərəcəsi əsasında uçotda tanınır.

Maliyyə aktivi yaxud bənzər maliyyə aktivləri qrupu dəyərsizləşmə zərərinin baş verməsi nəticəsində hesabdən qismən (bir hissəsi qismən) silinərsə, faiz gəliri bundan sonra dəyərsizləşmə üzrə zərərin ölçülərini müəyyən etmək məqsədilə gələcək pul vəsaitləri axınlarının diskontlaşdırılması üçün tətbiq edilən faiz dərəcələrindən istifadə olunmaqla uçotda tanınır.

Ədalətli dəyərle qeyd edilən aktivlər üzrə qazanılmış faizlər faiz gəliri daxilində təsnif edilir.

Gəlirin tanınması – digər

Həqq və komissiya gəlirinin tanınması

Kreditlərin verilməsinə görə komissiya haqqları birbaşa xərclər ilə birlikdə təxirə salınır və kredit üzrə effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi uçotda tanınır. Kreditin ayrılması xüsusi kredit razılaşmasının bağlanması gətirib çıxaracağı ehtimal edilən hallarda, kreditin alınmasına görə komissiya haqqı birbaşa xərclər ilə birlikdə təxirə salınır və nəticədə verilən kreditin effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi uçotda tanınır. Kreditin alınması xüsusi kredit razılaşmasının bağlanması ilə nəticələncəyi ehtimal edilmədiyi hallarda, kreditin alınmasına görə komissiya haqqı kredit verilişi müddətinin qalan dövrü üzrə mənfəət və zərər uçotunda tanınır. Kreditin ayrılması öhdəliyinin müddəti kredit verilmədən başa çatarsa, belə öhdəliyə görə komissiya haqqı müddət başa çatdığı anda mənfəət və zərər uçotunda tanınır. Kredite xidmət etmə haqqı kredit üzrə ödənişlər yerinə yetirildiyi təqdirdə gəlirlər kimi uçotda tanınır.

Bütün digər haqqar ödəniş xidməti göstərildiyi hallarda uçotda tanınır.

Divident gəlirinin tanınması

Divident gəliri eks – dividend ("dividentdən kənar") tarixində tanınır (bu şərtlə ki, Bankın iqtisadi mənfəətlərdən yararlanı biləcəyi mümkün olsun və mənfəətin məbləği düzgün hesablanı bilsin)

Maliyyə alətləri

Qrup maliyyə aləti üzrə müqavilə öhdəliyinə tərəf olduğu halda, maliyyə aktivləri və öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin adı alqı – satqısı prosesləri hesablaşma tarixi üzrə uçot üsulundan istifadə etməklə tanınır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ilkin anda ədalətli dəyərle ölçülür. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin alınması və buraxılmasına aidiyyəti olan birbaşa əməliyyat xərcləri (mənfəət və zərər uçotunda ədalətli dəyərle uçota alınmış maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri istisna edilməklə) uçotda ilkin tanınma anında maliyyə aktivləri yaxud maliyyə öhdəliklərinin müvafiq olaraq ədalətli dəyərinə əlavə edilir və ya bu dəyərdən çıxılır. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin mənfəət və zərər uçotunda ədalətli dəyərle alınması ilə bağlı birbaşa əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və zərər uçotunda tanınır.

Maliyyə aktivləri

Grupun maliyyə aktivləri aşağıdakı xüsusi kateqoriyalar üzrə təsnif edilir: “satıla bilən”(SB) maliyyə aktivləri və “kreditlər və debitor borcları”. Təsnifləşdirmə maliyyə alətinin mahiyyəti və məqsədindən asılıdır və ilkin tanınma anında müəyyən olunur.

Satıla bilən maliyyə aktivləri

Satıla bilən maliyyə aktivləri satıla bilməsinə görə müəyyən edilmiş yaxud da (a) verilmiş kreditlər və debitor borcları, (b) ödəmə müddətinə qədər saxlanılan investisiyalar və ya (c) mənfəət və zərər uçotunda ədalətli dəyerdə qeyd edilən maliyyə aktivləri kimi təsnif olunmayan qeyri-derivativlərdir.

Grupun əldə etdiyi Azərbaycan İpoteka Fondunun uzunmüddətli notları və Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin borc qiymətli kağızları fəal bazarda alınıb-satılır, SB (“satıla bilən”) kimi təsnifləşdirilir və ədalətli dəyərle ölçülür.

Fəal bazarda qiyməti bəyan edilməmiş və ədalətli dəyəri düzgün ölçülə bilməyən SB investisiya qiymətli kağızları hər hesabat dövrünün sonunda müəyyən olunmuş hər hansı dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin dəyərində ölçülür.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları

Sabit və ya müəyyən oluna bilən ödənişləri olan və fəal bazarda qiyməti bəyan edilməmiş ticarət debitor borcları, müştərilərə verilmiş kreditlər və digər debitor borcları “müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları” kimi təsnif edilir. Müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə dəyərsizləşmə çıxıldıqdan sonra amortizasiya olunmuş dəyerdə ölçülür. Faiz gəliri, faizin tanınması cüzi əhəmiyyət kəsb etdiyi qısa-müddətli kreditlər istisna edilməklə, effektiv faiz dərəcəsini tətbiq etməklə uçotda tanınır.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

MZƏD (mənfəət və zərərdə ədalətli dəyərle)-də uçota alınmış maliyyə aktivlərindən başqa digər belə aktivlər dəyərsizləşmənin müəyyən edilməsi məqsədilə hər hesabat dövrünün sonunda qiymətləndirilir. Maliyyə aktivinin ilkin tanınmasından sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində investisiyalardan gələcək pul axının təsirə məruz qaldığına dəlalət edən obyektiv sübut yaranarsa, maliyyə aktivləri dəyərsizləşmiş hesab edilir.

SB kimi təsnif edilən bazara çıxarılmamış investisiya qiymətli kağızlarına gəldikdə isə, belə qiymətli kağızın ədalətli dəyərinin uzun sürən müddət ərzində ilkin dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsi onun dəyərsizləşməsinə dəlalət edən obyektiv sübut hesab edilir.

Bütün digər maliyyə aktivləri halında, dəyərsizləşməni göstərən amillərə aşağıdakılar aiddir:

- Emitent və ya qarşı tərəfinin əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri; yaxud
- Əsas borc məbləği və ya faizlərin vaxtında ödənilməməsi və ya ödəmə öhdəliyinin yerinə yetirilməməsi halları kimi müqavilə şərtlərinin pozulması
- Əsas borc məbləği və ya faizin vaxtında ödənilməməsi və ya ödəmə öhdəliyinin yerinə yetirilməməsi; və ya
- Borcalanın müflisliyə uğrayacağı və ya maliyyə strukturunun yenidən təşkil edəcəyi güman olunduqda yaxud da
- Maliyyə çətinlikləri səbəbindən qeyd olunan maliyyə aktivinin təqdim edildiyi fəal bazar məkanlarının yox olması.

Verilmiş kreditlər və debitor borcları kimi müəyyən maliyyə aktivləri kateqoriyaları halında, ayrı-ayrılıqda dəyərsizləşməyəcəyi qiymətləndirilən aktivlər, əlavə olaraq, dəyərsizləşmənin müəyyən olunması məqsədilə kollektiv şəkildə təhlil edilir. Müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları portfelinin dəyərsizləşdiyini göstərən obyektiv sübutlara Şirkətin ödənişlərin yığılması ilə bağlı keçmiş təcrübəsi, portfeldə vaxtı gecikdirilən ödəmələrin sayının artması, eləcə də borc öhdəliyinin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqələndirilən yerli və ya ölkə iqtisadi şəraitlərdə müşahidə olunan dəyişikliklər aid edilə bilər.

Amortizasiya olunmuş dəyərle qeyd edilən maliyyə aktivləri halında, uçotda tanınmış dəyərsizləşmə zərərinin məbləği aktivin balans dəyəri ilə maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə diskontlaşdırılmış təxmin edilən gələcək pul vəsaiti axınlarının cari dəyəri arasındakı fərqdən ibarətdir.

Alınma dəyəri ilə qeyd edilən maliyyə aktivləri halında isə, dəyərsizləşmə zərərinin bütün məbləği aktivin balans dəyəri ilə bənzər maliyyə aktivləri üçün tətbiq olunan cari bazar gəlirlilik norması dərəcəsinə diskontlaşdırılmış təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri axınının cari dəyəri arasındakı fərqlə ölçülür. Belə dəyərsizləşmə zərəri sonrakı dövrlərdə əvəzləşdirilmir.

Maliyyə aktivinin balans dəyəri, belə dəyərin ehtiyatlar hesabına azalmasını nəzərdə tutulan verilmiş kreditlər və debitor borcları halı istisna edilməklə, bütün maliyyə aktivləri üçün birbaşa olaraq dəyərsizləşmə zərəri məbləğində azaldılır. Müştərilərə verilmiş kreditlər və ya debitor borcu yığıla bilməz hesab edildikdə, belə məbləğlər ehtiyatlar hesabına qarşı silinir. Ehtiyatlar hesabının balans məbləğindəki dəyişikliklər mənfəət və zərər müddəalarında tanınır.

Amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən aktivlər halında, sonrakı dövrdə dəyərsizləşmə zərəri azalarsa və bu azalmanın dəyərsizləşmənin uçotda tanındığı andan sonra baş vermiş hadisə ilə obyektiv şəkildə əlaqələndirilə bilərsə, bundan qabaq uçotda tanınmış dəyərsizləşmə zərəri mənfəət və zərər hesabına əvəzləşdirilir bu şərtlə ki, dəyərsizləşmənin əvəzləşdirildiyi tarixdə investisiyanın balans məbləği dəyərsizləşmə uçotda tanınmadığı təqdirdə amortizasiya dəyərindən artıq olmasın.

Satıla bilən aktiv dəyərsizləşsə, onun alınma dəyəri (hər hansı əsas məbləğ ödənişləri və amortizasiya çıxılmaqla) ilə hazırkı ədalətli dəyəri arasındakı fərqdən ibarət olan konsolidə edilmiş məbləğ əvvəllər mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınmış dəyərsizləşmə zərəri çıxıldıqdan sonra kapitaldan mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda köçürülür.

SB kapital qiymətli kağızlarına gəldikdə, əvvəllər mənfəət və zərər müddəalarında tanınmış dəyərsizləşmə üzrə zərər mənfəət və zərər hesabında əvəzləşdirilmir. Dəyərsizləşmə üzrə zərərdən sonra ədalətli dəyerdə baş vermiş hər hansı artım digər məcmu gəlirlər hesabatında tanınır və investisiyaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə ehtiyatlar başlığı altında toplanılır. SB borc qiymətli kağızlar halında isə, investisiyaların ədalətli dəyərindəki artım dəyərsizləşmənin tanındığı andan sonra baş vermiş hadisə ilə obyektiv şəkildə əlaqələndirildikdə, dəyərsizləşmə üzrə zərər mənfəət və zərər hesabına əvəzləşdirilir.

Şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditlər

Mümkün olan hallarda Qrup girovun mənimsənilməsi əvəzinə kredit şərtlərinin təkrar razılaşdırılması məqsədini güdür. Bu ödəniş müddətinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılaşdırılmasını nəzərdə tuta bilər. Şərtlər yenidən razılaşdırıldıqda, hər hansı dəyərsizləşmə şərtlərdə dəyişikliklərin edilməsindən əvvəl hesablanmış ilkin effektiv faiz dərəcəsinə istisna ilə istifadə etməklə ölçülür və kredit vaxtı ötmüş hesab edilmir. Rəhbərlik bütün kriteriyaların tələblərinin yerinə yetirildiyini və gələcək ödənişlərin baş tutacağını təmin etmək məqsədilə şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditləri nəzərdən keçirir. Kreditlərin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə istisna ilə istifadə etməklə hesablanan fərdi və birgə dəyərsizləşmə qiymətləndirilməsinin obyektli olmaqda davam edir.

Kreditlərin və avansların silinməsi

Kreditlər və avanslar yığıla bilməz hesab edildikdə dəyərsizləşmə üzrə ehtimal olunan zərərlərə qarşı hesabdən silinir. Rəhbərlik Qrupa ödənilməli olan borcların yığılması üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etdikdən və Qrup saxladığı bütün girov vəsaitləri satdıqdan sonra kreditlər və avanslar hesabdən silinir. Əvvəllər hesabdən silinmiş məbləğlərin sonradan bərpa edilməsi ödənişlərin qaytarılması dövründə mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi məbləğinə qarşı əvəzləşdirilir. Qanunvericilik tələblərinə uyğun olaraq kreditlər yalnız Müşahidə Şurasının təsdiqindən sonra və müəyyən hallarda məhkəmənin müvafiq qərarlarına əsasən hesabdən silinir.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Qrup yalnız aktivdən pul daxilolmaları üzrə onun müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə ötürdükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır. Qrup aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə köçürməz və ya özündə saxlamazsa, və köçürülmüş aktiv üzərində nəzarətini davam etdirərsə, o, aktivdə saxlanılmış payını və bununla əlaqədar ödəyəcəyi məbləğlər müqabilində öhdəliyi uçotda tanıyır. Qrup köçürülmüş aktiv üzrə mülkiyyət hüququ ilə bağlı əhəmiyyətli risk və mükafatları özündə saxlayarsa, o, belə aktivini uçotda tanımağa davam edir və aldığı məbləğlər ilə əlaqədar girovu təmin edilmiş borc vəsaitlərini də uçotda tanıyır.

Maliyyə aktivinin tanınmasının bütövlüklə dayandırıldığı halda, maliyyə aktivinin balans dəyəri ilə nəzəri olaraq alınmış və alınacaq məbləğlər və digər məcmu gəlirlər hesabında tanınmış və kapitalda yığılmış kumulativ gəlir və zərərlər arasındakı fərq mənfəət və zərər müddəası kimi tanınır.

Maliyyə öhdəlikləri və buraxılmış kapital alətlər

Borc və ya kapital qismində təsnifləşdirmə

Borc və kapital alətləri müqavilə şərtləri, habelə maliyyə öhdəliyi və kapital alətlərinə verilmiş tarifə əsasən maliyyə öhdəlikləri yaxud da kapital müddəası kimi təsnif edilir.

Kapital aləti

Kapital aləti bütün öhdəliklər çıxıldıqdan sonra müəssisənin aktivlərinə qarşı qalan pay hüququnu təsdiqləyən hər hansı müqavilədir. Qrup tərəfindən buraxılmış kapital alətləri birbaşa buraxılış xərcləri çıxılmaqla əldə edilmiş vəsaitlər kimi tanınır.

Bankın kapital alətinin təkrar alınması bilavasitə kapitalda tanınır və çıxılır. Bankın kapital alətinin alınması, satışı, buraxılması və ləğv edilməsi üzrə gəlir və zərər mənfəət və zərər hesabında tanınmır.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri "digər maliyyə öhdəlikləri" kimi təsnif edilir.

Digər maliyyə öhdəlikləri

Digər maliyyə öhdəlikləri, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankındakı depozitlər alətlər, digər bankların və müştərilərin depozitləri, dövlət qurumları və xarici kredit institutlarından alınmış kreditlər və digər öhdəliklər ilkin anda əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərlə ölçülür.

Digər maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz metodu istifadə edilməklə və faiz xərcləri effektiv gəlir əsasında tanınmaqla amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Effektiv faiz metodu maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz xərclərinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi təxmin edilən gələcək nağd pul ödəmələrini maliyyə öhdəliyinin güman edilən müddəti yaxud (uyğun hallarda) daha qısa müddət ərzində ilkin tanınma zamanı xalis balans dəyərinə dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Qrup ödəniş öhdəliyini yerinə yetirərsə, belə öhdəlik ləğv olunarsa yaxud müddəti başa çatarsa və yalnız belə olan hallarda maliyyə öhdəliyinin tanınmasını dayandırır. Mövcud maliyyə öhdəliyi tam başqa şərtlərlə eyni kreditörün təqdim etdiyi digər öhdəliklə əvəzlənsə, yaxud mövcud öhdəliyə əhəmiyyətli düzəlişlər edilərsə, belə əvəzləmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi qəbul edilir. Tanınması dayandırılmış maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri və nəzəri olaraq ödənilmiş və ödəniləcək məbləğlər arasındakı fərq mənfəət və zərər uçotunda tanınır.

Maliyyə zəmanəti müqavilələri

Maliyyə zəmanəti müqaviləsi borc aləti üzrə şərtlərə əsasən ödənişin edilməli olduğu tarixdə müəyyən debitorun belə ödənişləri yerinə yetirə bilməməsi səbəbindən qiymətli kağızın sahibinə dəymiş zərərin əvəzinin ödənilməsinə emitentdən tələb edən müqavilə formasıdır.

Qrup tərəfindən buraxılmış maliyyə zəmanəti müqavilələri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə ölçülür və, MZƏD-də yer almadığı halda, sonradan aşağıdakı məbləğlərdən daha yüksək olanı ilə ölçülür:

- Ehtiyatlar, Şerti Öhdəliklər və Şerti Aktivlər adlı MUBS 37-ə əsasən müəyyən olunduğu kimi müqavilə üzrə öhdəlik məbləğindən; və
- Uyğun hallarda gəlirlərin tanınması qaydalarına əsasən uçotda tanınmış yığılan amortizasiya çıxılmaqla ilkin tanınmış məbləğdən.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitlərinə və onların ekvivalentlərinə nağd pul, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankındakı 90 günə qədər ödəmə vaxtı olan məhdudiyyətsiz müxbir hesablar və müddətli depozit qalıqları aiddir. Pul hərəkətinin müəyyənləşdirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən tələb olunan məcburi ehtiyat depozitləri onların istifadəsi üzrə mövcud olan məhdudiyyətlər səbəbindən pul vəsaitlərinə daxil edilmir (12 sayılı qeyd).

Lizinqlər

Lizinqlər lizinqin şərtlərinə əsasən sahibkarlıqla bağlı bütün riskləri və gəlirləri icarəyə götürən tərəfə ötürülməsini müəyyən etdiyi halda maliyyə lizinqləri kimi təsnifləşdirilir. Bütün digər lizinqlər əməliyyat lizinqləri kimi təsnifləşdirilir.

Qrup icarəyə verən tərəf kimi

Maliyyə lizinqinə əsasən icarəyə götürən tərəfdən ödənilməli məbləğlər Qrupun lizinq üzrə xalis investisiya məbləğində debitor borc kimi tanınır. Maliyyə lizinqi üzrə gəlir lizinqlərlə müqayisədə Qrupun xalis investisiya qalığından əldə edilən sabit gəlir əmsalını əks etdirmək üçün mühasibat dövrü üzrə bölünmüşdür.

Əməliyyat lizinqindən əldə olunan gəlir müvafiq lizinq müddəti üzrə düz xətt metodu ilə tanınır. Əməliyyat lizinqi üzrə şərtlərini razılaşdırılması üçün bilavasitə çekilən ilkin xərclər lizinq vasitəsilə əldə olunan aktivlərin balans dəyərinə əlavə olunur və lizinq müddəti ərzində düz xətt metodu ilə tanınır.

Əmlak və avadanlıq

Məhsulun istehsalı və təchizatı yaxud da inzibati məqsədlər üçün istismar edilən binalar halında, sonrakı dövrlərin yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla binalar maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda yenidən qiymətləndirmə dəyərində qeyd edirlər ki, bu dəyər də onların yenidənqiymətləndirmə tarixinə olan ədalətli dəyərini təşkil edir. Yenidənqiymətləndirmə balans məbləğinin hər hesabat dövrünün sonunda ədalətli dəyəri tətbiq etməklə müəyyən oluna biləcək balans dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənməyəcəyini təmin etmək üçün kifayət qədər müntəzəm qaydada həyata keçirilir.

Binaların yenidən qiymətləndirilməsindən irəli gələn hər hansı yenidən qiymətləndirmə artımı digər məcmu gəlirlər hesabatında tanınır və kapitalda yığılır, hərçənd ki, belə artımın bundan əvvəl mənfəət və zərər uçotunda tanınmış eyni aktivin yenidən qiymətləndirmə azalmasını əvəzləşdirdiyi və nəticə etibarilə, öncədən xərclənmiş azalma həcmində mənfəət və zərər hesabının kreditinə yazıldığı hal istisna edilir. Binaların yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan balans dəyərinin azalması, bu məbləğ həmin aktivin əvvəlki yenidən qiymətləndirilməsi ilə bağlı əmlakın yenidən qiymətləndirmə ehtiyatındakı qalıqdan, əgər varsa, artıq olduğu halda mənfəət və zərər uçotunda tanınır.

Yenidən qiymətləndirilmiş binalar üzrə amortizasiya mənfəət və zərər uçotunda tanınır. Yenidən qiymətləndirilmiş əmlak satıldıqda yaxud istismardan çıxarıldıqda, bununla əlaqədar əmlakın yenidən qiymətləndirilməsi ehtiyatındakı qalıq yenidən qiymətləndirmə gəliri birbaşa bölüşdürülməmiş mənfəət hesabına köçürülür.

Daşınmaz mal-material və avadanlıq yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin dəyerdə uçotda qeyd edilir.

Köhnəlmə düz xətt metodundan istifadə etməklə aktivlərin faydalı istismar müddətində qalıq dəyəri çıxıldıqdan sonra ilkin dəyəri və ya qiymətləndirilməsinin (azad mülkiyyət təşkil edən torpaq sahəsi, habelə tikintisi başa çatmamış əmlak vasitələri istisna edilməklə) hesabdan silinməsi məqsədilə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar müddəti, qalıq dəyər və köhnəlmə metodu perspektiv əsaslarla uçotu aparılan hesablamalarda hər hansı dəyişikliklərin aşağıdakı illik dərəcələrlə təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlili edilir:

Binalar	7%
Mebel və avadanlıq	25%
Kompüterlər	25%
Nəqliyyat vasitələri	25%
Digər avadanlıq	10-20%
İcarəyə götürülmüş əmlakda təkmilləşdirmələr	20-25%

Əmlak və avadanlıq vasitələri hesabdan silindikdə və ya onların davamlı istifadəsi artıq iqtisadi fayda gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Əmlak və avadanlıq vasitələrinin satılaraq hesabdan silinməsi və ya istismardan çıxarılmasından irəli gələn hər hansı gəlir və ya zərər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Qeyri-maddi aktivlər

Ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər

Müəyyən istismar ömrü olan ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin maya dəyəri ilə uçotda qeyd edilir. Köhnəlmə aktivin təxmin edilən faydalı istismar ömrü ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar ömrü və köhnəlmə metodu perspektiv əsaslarla uçota alınan təxminlərdəki hər hansı dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir.

Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması

Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdan silindikdə yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Qrup maddi və istismar ömrü müəyyən olunmuş qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməyə uğrayaraq qiymətlərinin düşüb – düşmədiyini müəyyənləşdirmək üçün mütəmadi olaraq belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyini dəlalat edən hər hansı hallar mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpa dəyərini hesablamaq mümkün olmazsa, Qrup belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpa dəyərini müəyyən edir. Aktivin yerləşdirilməsinə müvafiq və ardıcılığı gözlənilən əsaslar müəyyən edildiyi hallarda, korporativ aktivlər, həmçinin, fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupunda yerləşdirilə bilər yaxud, başqa cür, müvafiq qaydada və ardıcılığı gözlənilməklə yerləşdirilmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Bərpa dəyəri satış ilə bağlı xərclər və istismar dəyəri çıxıldıqdan sonra ədalətli dəyərin daha yüksək olanıdır. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul axınları pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul axınları ilə bağlı təxminlərə düzəliş edilməmiş aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırkı bazar qiymətləndirilməsini özündə əks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərinə diskontlaşdırılır.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpa dəyərinin onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri bərpa dəyərinə kimi azaldılır. Dəyərsizləşmə zərərinin yenidən qiymətləndirmədən irəli gələn azalma kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv uçotda yenidənqiymətləndirilmiş dəyerdə əks olunmayana qədər, belə zərər dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilərsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri hesablanmasına düzəliş verilmiş bərpa dəyərində qədər artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyərsizləşmənin tanınmadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin yenidənqiymətləndirmədən irəli gələn artım kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv yenidənqiymətləndirilmiş dəyərlə uçotda əks edilməyə qədər, belə zərərin əvəzləşdirilməsi dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

İnvestisiya əmlakı

Binadan ibarət olan investisiya əmlakı kapital dəyərinin artırılması üçün nəzərdə tutulur. İlk tanınmadan sonra, investisiya əmlakı dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilk dəyərlə uçota alınır. İlk tanınmadan sonra, investisiya əmlakı yığılmış köhnəlmə və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilk dəyərlə uçota alınır. Dəyərsizləşmə aktivlərin faydalı istismar müddətinə bərabər hissələrə bölünməklə hesablanır ki, bu da 14 ildir.

İnvestisiya əmlakı satılaraq hesabdan silindikdə yaxud belə əmlak mütəmadi olaraq istismardan çıxarıldıqda və onun satılmasından iqtisadi mənfəətin əldə olunması güman edilmədikdə investisiya əmlakının tanınması dayandırılır. Əmlakın tanınmasının dayandırılmasından irəli gələn hər hansı gəlir yaxud zərər (əmlakın xalis satış gəliri ilə onun balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən olunmuş) onun tanınmasının dayandırıldığı dövrdə mənfəət və zərər hesabatına əlavə edilir.

Qeyri-həyat sığortası üzrə əməliyyatlar

- Hesablanmış sığorta mükafatları – Müqavilənin hüquqi qüvvəsinin başladığı andan etibarən sığorta haqqı hesablanmış kimi qeyd edilir və müvafiq sığorta siyasətinin əhatə etdiyi dövr proporsional şəkildə əldə olunur.
- Qazanılmamış mükafatlar üzrə ehtiyat - Qazanılmamış sığorta mükafatları üzrə ehtiyatı hər hesabat dövrünün sonuna müddəti bitməmiş sığorta qaydalarına aid olan dövrdə vaxt üzrə bölüşdürmə əsasında hesablanmış sığorta mükafatlarının bir hissəsini əks etdirir.
- Ödənilmiş iddialar – Ödənilmiş iddialar, o cümlədən iddialarla bağlı əlavə xərclər yarandıqları dövr üzrə məcmu gəlirlər haqqında hesabatda daxil edilir.

Zərər üçün ehtiyat

Zərər üçün ehtiyat yekun zərərin hesablanması üzrə yığılmaqda olan məbləğləri əks etdirir və ödənilməmiş iddialar üçün ehtiyat (TİE), eləcə də baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər üçün ehtiyatından (BVLBZ) ibarətdir. İddiaların tənzimlənməsi üzrə hesablanan xərclər həm TİE, həm də BVLBZ-də əksini tapır. TİE hesabat tarixinə bildirilmiş lakin ödənilməmiş iddialara üçün təmin olunur. Hesablamalar hesabat tarixindən sonra sığorta hadisələrinin araşdırılması müddətində regress çıxılmaqla Qrup tərəfindən əldə edilmiş məlumatlara əsasən həyata keçirilir. BVLBZ faktiki olaraq Qrup tərəfindən biznes fəaliyyət sahəsi üzrə müəyyən edilir və əvvəlki illər üzrə iddialar, eləcə də iddiaların tənzimlənməsi xərcləri əsasında irəli sürülən təxminlərdən ibarətdir. Belə hesablamaların aparılması üsulu və nəticədə yaranan ehtiyatlar davamlı olaraq təhlili edilir və yenilənir. Sonradan baş vermiş düzəlişlər yarandığı anda mənfəət və zərər haqqında hesabatda əksini tapır. Zərərlər üçün ehtiyat iddiaların bildirişi və ödənilməsi prosesinin kifayət qədər ani olması səbəbindən diskontlaşdırılmamış əsasda hesablanır.

Təkrarsığorta

Qrup adi fəaliyyət gedişində təkrarsığorta öhdəliklərini özünə götürür yaxud da digər tərəfə ötürür. Lakin, ötürülmüş təkrarsığorta müqavilələri Qrupu sığortalılar qarşısındakı öhdəliklərindən azad etmir.

Təkrarsığorta aktivləri sığorta ödənişləri ilə bağlı təkrarsığorta şirkətlərindən alınacaq qalığı məbləğlər, o cümlədən iddiaların tənzimlənməsi xərcləri və Qrupa ötürülmüş sığorta haqlarından ibarətdir. Təkrarsığortaçılarından əldə ediləcək məbləğlər, təkrarsığortalama polisi ilə bağlı olan iddia öhdəliyinə uyğun qaydada müəyyən edilir. Təkrarsığorta üzrə kreditör borclarına təkrarsığorta haqlarının təkrarsığortaçılara ötürülməsi üzrə Qrupun öhdəlikləri, habelə Qrupun təkrar sığortaladığı sığorta hadisələri ilə bağlı sığorta ödənişlərindəki payı daxildir. Sığorta riskinin digər tərəfə ötürülməsini nəzərdə tutmayan təkrarsığorta müqavilələri birbaşa maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda uçota alınır və digər debitor yaxud kreditör borclarında əksini tapır. Depozit aktivləri və ya öhdəliyi nəzəri olaraq təkrarsığortalayan tərəfindən tutulacaq müəyyən mükafat və ya haqq çıxılmaqla uçotda ödənilmiş yaxud alınmış kimi tanınır.

Öhdəliyin adekvatlıq testi

Qrup sığorta öhdəliklərinin hesablanmış gələcək pul vəsaitləri üzrə adekvatlığını təmin etmək üçün hər bir hesabat dövründə öhdəliyin adekvatlıq testindən istifadə edir. Bu test hesablama üçün ən yaxşı ehtimalları istifadə edərək öhdəliyin balans dəyərini gələcək pul vəsaitlərinin (o cümlədən mükafatlar, iddialar, xərclər, investisiya gəliri və digər maddələr) diskontlaşdırılmış proqnozları ilə müqayisə etməklə yerinə yetirilir.

Öhdəlikdə (yəni sığorta öhdəliklərinin balans dəyəri gələcəkdə əldə edilməsi gözlənilən pul vəsaitlərindən azdırsa) çatışmazlıq aşkar olunarsa, bu çatışmazlıq tam təmin olunur. Çatışmazlıq mənfəət və zərər haqqında hesabatda qeyd olunur.

Vergiye cəlb olunma

Mənfəət vergisi xərcləri ödənilməli olan cari vergi və təxirə salınmış vergidən ibarətdir.

Cari vergi

Ödənilməli olan cari vergi il üzrə vergiyə cəlb olunan mənfəət əsasında tutulur. Vergiyə cəlb olunan mənfəət digər illərdə vergiyə cəlb olunmuş yaxud gəlirdən çıxarılan və heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan yaxud gəlirdən çıxarılmayan gəlir və xərclər müddəaları ilə əlaqədar konsolidə edilmiş mənfəət və zərər haqqında hesabatda əksini tapmış mənfəətdən fərqlənir. Qrupun cari vergi ilə bağlı öhdəliyi hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəsinə minmiş və ya tam həcmdə minmiş vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında əks olunan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanmasında istifadə edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq əsasında tanınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri, ümumi hal olaraq, vergiyə cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, ümumi hal olaraq, gəlirdən çıxarılan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır bu şərtlə ki, belə müvəqqəti fərqlərin hesaba alınması üçün gələcəkdə vergiyə cəlb olunacaq mənfəətin əldə olunması ehtimal edilsin. Müvəqqəti fərqlər qudvildən yaxud da nə vergiyə cəlb olunan mənfəətə, nə də ki, uçotda əks olunmuş mənfəətə təsir göstərən əməliyyatlar üzrə digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından (müəssisə birləşmələri istisna edilməklə) irəli gələrsə, təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri uçotda tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat dövrünün sonunda təhlili edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün yetərli mənfəətin yaranacağı ehtimal edilməyən həddə qədər azaldılır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəsinə minmiş və ya qismən minmiş vergi dərəcələrinə (və vergi qanunlarına) əsaslanmaqla aktivin satıldığı və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi dövrdə tətbiq olunacağı gözlənilən vergi dərəcəsi ilə ölçülür. Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin ölçülməsi Qrup hesabat dövrünün sonunda aktiv və öhdəliklərin balans dəyərini bərpa edəcəyi və ya ödəyəcəyini gözlədiyi halda yarana biləcək vergi nəticələrini özündə əks etdirir.

İl üzrə cari və təxirə salınmış vergi

Cari və təxirə salınmış vergi digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda yaxud birbaşa olaraq kapitalda göstərilən müddəalarla bağlı olduğu və nəticə etibarı ilə, müvafiq olaraq digər məcmu gəlirlər və ya birbaşa kapital bəndi kimi tanındığı hallar istisna edilməklə, mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycan Respublikasında Qrupun fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər tətbiq edilir. Belə vergilər əməliyyat xərcləri müddəası olaraq məcmu gəlirlər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda daxil edilir.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Qrupun keçmişdə baş vermiş hadisənin nəticəsi olaraq hazırda öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduqda tanınır; bu zaman Şirkətdən öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablanı bilər.

Ehtiyatlar kimi tanınan məbləğ öhdəliklə bağlı risk və qeyri-müəyyənlikləri nəzərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləğlərin ən düzgün hesablanmasıdır. Ehtiyat ayrırmaları hazırkı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vəsaitləri axınına istinad etməklə ölçülərsə, onun balans dəyəri (pulun vaxt üzrə dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda) həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərində bərabər olur.

Ehtiyatların yerləşdirilməsi üçün tələb olunan müəyyən və ya bütün iqtisadi mənfəətin kənar qurum tərəfindən bərpa ediləcəyi gözlənilirsə, bu vəsaitin qaytarılması və alınacaq belə vəsaitlərin düzgün qiymətləndirilməsi barədə qəti əminlik olduqda alınacaq məbləğ uçotda aktiv kimi tanınır.

Şərti aktiv və öhdəliklər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınmır, lakin, onların yerinə yetirilməsi ilə bağlı xərclərin yaranmasına ehtimallar reallıqdan uzaq olmayana qədər belə öhdəliklər açıqlanmalıdır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatlarda tanınmır, lakin, onlarla bağlı iqtisadi mənfəətin əldə olunacağı ehtimal edildikdə açıqlanmalıdır.

Xarici valyutalar

Qrupun hər fərdi müəssisəsinin maliyyə hesabatları hazırlanarkən, müəssisənin əməliyyat valyutasından başqa digər valyuta (xarici valyutalar) ilə aparılan əməliyyatlar belə əməliyyatların aparıldığı tarixdə üstünlük təşkil edən mübadilə məzənnələri ilə qeydə alınır. Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş monetar müddəaların valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olunduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir.

Xarici valyutada ədalətli dəyər ilə uçota alınmış qeyri-monetar müddəaların valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyənləşdirildiyi tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. İlk dəfə xarici valyutada ölçülmüş qeyri-monetar müddəaların valyuta mövqeyi təkrar qiymətləndirilir. Gələcək dövrlərdə məhsuldar istifadəsi üçün tikilməkdə olan aktivlər ilə əlaqədar xarici valyutada alınan kreditlər üzrə faiz xərclərinə düzəlişlər kimi hesab edildiyi halda qeyd olunan aktivlərin dəyərinə daxil edilən mübadilə fərqləri istisna edilməklə, monetar müddəalar üzrə mübadilə fərqləri yarandıqları dövr üzrə mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında Qrupun ilin sonunda tətbiq etdiyi valyuta mübadiləsi məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
AZN/1 ABŞ dolları	0.7979	0.8031
AZN/1 Avro	1.0560	1.1499

Girov

Qrup uyğun hesab edildiyi hallarda müştərilərin öhdəlikləri müqabilində girov alır. Girov adətən müştəri əmlakının əlindən alınmasını nəzərdə tutur və Qrupa müştərinin həm cari, həm də gələcək öhdəlikləri ilə əlaqədar əmlaka qarşı iddianın irəli sürülməsi üçün əsas yaradır.

Kapital ehtiyatı

Qrupun maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda kapital daxilində qeyd edilən ehtiyatlar binaların ədalətli dəyərində dəyişikliklərdən ibarət olan yenidən qiymətləndirmə ehtiyatını əks etdirir.

Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri

2 sayılı qeyddə əks olunan mühasibat qaydalarını tətbiq edərkən, Qrup rəhbərliyindən digər mənbələrdən əldə edilməsi üçün hazır olmayan aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə dair mülahizələr, hesablamalar və təxminlərin irəli sürülməsi tələb olunur. Hesablamalar və əlaqədar təxminlər keçmiş təcrübəyə və müvafiq hesab edilən digər amillərə əsaslanır. Faktiki nəticələr həmin təxminlərdən fərqli ola bilər.

Təxminlər və əsas götürülən fərziyyələr davamlı qaydada təhlil edilir. Mühasibat təxminlərinə olan düzəlişlər, belə düzəliş yalnız onun baş verdiyi dövrə təsir göstərdikdə həmin dövrdə, cari və gələcək dövrlərə təsir göstərdikdə isə, düzəlişin baş verdiyi və gələcək dövrdə tanınır.

Qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri

Aşağıda gələcək dövrlərə aid əsas fərziyyələr və hesabat dövrünün sonuna qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri göstərilir ki, bu da növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsi riskini daşıyır.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borclarının dəyərsizləşməsi

Qrup dəyərsizləşməni müəyyən etmək məqsədilə müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borclarını mütəmadi olaraq nəzərdən keçirir. Qrupun müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları portfelində baş vermiş dəyərsizləşmə üzrə zərərin tanınması üçün kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar yaradılır. Qrup müştərilərə verilmiş kredit və debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara dair mühasibat təxminlərini qeyri-müəyyən hesab edir, ona görə ki, (i) onlar gələcək defolt dərəcələri barədə fərziyyələrin, eləcə də dəyərsizləşmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı potensial itkilərin yaxın keçmişdəki fəaliyyət nəticələrinə əsaslanması səbəbindən dəyişikliklərə çox məruz qalır və (ii) Qrupun hesabladığı zərər ilə faktiki zərər arasında hər hansı əhəmiyyətli fərq müqabilində ondan gələcək dövrlərdə maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə biləcək ehtiyatların qeyd edilməsi tələb oluna bilər.

Borcalanlar maliyyə çətinlikləri ilə üzləşdikdə və belə borcalanlara dair tarixi məlumat mənbələri az sayda olduqda, Qrup hər hansı dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləğini hesablamaq üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir. Eyni ilə, Qrup keçmiş fəaliyyət nəticələri, keçmiş müştəri davranışı, qrup daxilində borcalanın ödəniş etmə vəziyyətindəki mənfi dəyişiklikləri göstərən müşahidə oluna bilən məlumatlar, eləcə də qrup daxilində aktiv üzrə öhdəliyin yerinə yetirilməməsi halları ilə əlaqəli olan ölkə və yerli iqtisadi şəraitlərinə əsaslanmaqla gələcək pul axınlarındakı dəyişiklikləri hesablayır. Rəhbərlik kredit riski ilə seçiyənlən aktivlər halında əvvəllər baş vermiş zərər üzrə keçmiş təcrübəyə və kreditlər qrupunda olduğu kimi dəyərsizləşməyə dəlalət edən obyektiv sübutlara əsaslanan təxminlərdən istifadə edir. Qrup tarixi məlumatlarda əksini tapmamış hazırkı şəraitlərin qeyd edilməsi məqsədilə kreditlər qrupu üzrə müşahidə oluna bilən məlumatlara düzəliş etmək üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir.

Konsolid edilmiş maliyyə hesabatlarına maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat müddəasının daxil edilməsi mövcud iqtisadi və siyasi şəraitlərə əsasən müəyyən olunmuşdur. Qrup Azərbaycan Respublikasında belə şəraitlərdə hansı dəyişikliklərin baş verəcəyini və belə dəyişikliklərin gələcək dövrlərdə maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara necə təsir göstərəcəyini qabaqcadan söyləmək iqtidarında deyil.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlərin ümumi məbləği müvafiq olaraq 71,335,559 manat və 61,402,008 manat, dəyərsizləşmə üzrə ehtimal olunan zərərin məbləği isə müvafiq olaraq 4,898,103 manat və 4,264,019 manat təşkil etmişdir.

Maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi

26 sayılı qeyddə izah edildiyi kimi, Qrup müəyyən növlü maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hesablamaq üçün müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan giriş məlumatlarından ibarət qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir. 26 sayılı qeyddə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyənləşdirilməsində tətbiq edilən əsas fərziyyələrə dair müfəssəl məlumat, eləcə də belə fərziyyələr üzrə həssaslıq təhlilinin təfərrüatları göstərilir. Rəhbərlik hesab edir ki, tətbiq olunan seçilmiş qiymətləndirmə üsulları və fərziyyələr maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün məqsədə uyğundur.

Əmlak və avadanlığın faydalı istismar müddəti

Qrup hər hesabat ilinin sonunda əmlak və avadanlığın hesablanmış faydalı istismar ömrünü nəzərdən keçirir.

Sığorta əməliyyatları, zəmanətlər və digər təəhhüdlər üzrə ehtiyat

Sığorta əməliyyatları üzrə ehtimal olunan zərər, zəmanətlər və digər təəhhüdlərlə əlaqədar mühasibatlıq qiymətləndirməsi və mühakiməsi mühüm rəhbərlik mühakiməsi sahəsidir. Belə ki, zərəri fərdi və kollektiv şəkildə qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan yanaşma vaxtaşırı dəyişdirilə bilər və Qrupun əməliyyatlarının nəticəsinə mühüm təsir göstərə bilər.

Sığorta əməliyyatları, zəmanətlər və digər təəhhüdlər üzrə ehtimal olunan zərəri müəyyən etmək üçün Qrup yığılmış statistika məlumatına əsasən tarixi təhlil aparır. Gələcək zərərlərin dəyəri əvvəlki dövrlər ərzində Qrupun faktiki zərərin təhlilinə əsasən hesablanmışdır.

Cari dövrdə (və ya əvvəlki dövrlərə) hesabatı verilmiş məbləğlərə təsir göstərən standartlar və şərhlər

Aşağıda göstərilən yeni və düzəlişi edilmiş Standartlar və şərhlər cari dövrdə qəbul olunmuş və bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında açıqlanan məbləğlərə təsir etmişdir. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında qəbul olunmuş, lakin hesabatı verilmiş məbləğlərə təsiri olmayan digər Standart və şərhlərin təfərrüatları hesabatı verilmiş fəaliyyət nəticələri yaxud maliyyə vəziyyətinə təsir göstərməyən Yeni standartlar və şərhlər paraqrafında göstərilir.

Yalnız təqdimat və açıqlamalara təsir göstərən yeni və düzəlişi edilmiş MHBS-ı

MUBS 1-ə düzəlişlər *Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı (2009-cu ildə dərc edilmiş MHBS-da təkmilləşdirmələrin bir hissəsi kimi)*

MUBS 1-ə düzəlişlər müəyyən edir ki, öhdəliyin səhm buraxılışı yolu ilə potensial olaraq ödənilməsinin onun cari və uzun müddətli kimi təsnifləşdirilməsinə aidiyyəti yoxdur.

MUBS 7-yə düzəlişlər *Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat (2009-cu ildə dərc edilmiş MHBS-da təkmilləşdirmələrin bir hissəsi kimi)*

MUBS 7 –yə edilmiş düzəlişlərdə bildirilir ki, yalnız aktivin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınması ilə nəticələnən xərclər pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda investisiya fəaliyyəti kimi təsnif edilə bilər. MUBS 7-yə edilmiş düzəlişlərin tətbiqi MUBS 38 Qeyri-Maddi Aktivlər müddəasındakı istehsal olan daxili qeyri-maddi aktivlərin kapitalaşdırılması meyarına uyğun gəlməyən təkmilləşdirmə xərcləri ilə əlaqədar pul xaricəmələrinin təqdimatında dəyişikliklərin baş verməsinə gətirib çıxardı. Bu düzəlişin qəbul olunması ilə əlaqədar heç bir dəyişikliyə zərurət yaranmamışdır.

MHBS7-ə düzəlişlər *Maliyyə alətləri: Açıqlamalar (2010--cu ildə dərc edilmiş MHBS-da təkmilləşdirmələrin bir hissəsi kimi)*

MHBS 7-ə düzəlişlər kredit riski və saxlanılan girov barədə tələb olunan açıqlamaların səviyyəsini müəyyən edir və şərtləri təkrar müəyyənləşdirilmiş kreditlər üzrə əvvəlki tələb olunan açıqlamaların verilməsi öhdəliyindən azad edir.

MUBS 1-ə düzəlişlər *Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı (2010--cu ildə dərc edilmiş MHBS-da təkmilləşdirmələrin bir hissəsi kimi)*

MUBS 1 -də olan dəyişiklik müəssisəyə məcmu gəlirin müxtəlif maddələrinin təhlilini maliyyə hesabatlarındakı qeydlərdə və səhmdar kapitalında dəyişiklik haqqında olan hesabatda qeyd etmək seçimini aydınlaşdırır. Qrup dəyişiklikləri qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl tətbiq etmişdir (illik müddət 1 yanvar 2011-ci il tarixindən başlayır). Əlavələr retrospektiv şəkildə tətbiq edilmişdir.

Maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri olmadan tətbiq edilən yeni və düzəlişi edilmiş MHBS-rı

Aşağıdakı yeni və düzəlişi edilmiş Standartlar və Şərhlər həmçinin bu maliyyə hesabatlarında qəbul edilmişdir. Onların qəbul edilməsi bu maliyyə hesabatlarında qeyd edilmiş məbləğlərə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir, lakin gələcək dövrlərdə əməliyyat və razılaşmalarla bağlı mühasibat uçotuna təsir edə bilər.

MHBS 5-ə düzəlişlər <i>Satış üçün saxlanılan uzunmüddətli aktivlər və dayandırılmış fəaliyyətlər (2009-cu ildə buraxılmış MHBS-a təkmilləşdirmələrin bir hissəsi kimi)</i>	Aşağıda qeyd edilənlər istisna olmaqla, MHBS 5-ə düzəlişlərə əsasən MHBS 5-də qeyd olunan açıqlamalardan əlavə satış üçün saxlanılan uzunmüddətli aktivlər (yaxud silinmələr) və ya dayandırılmış fəaliyyətlərə digər MHBS açıqlamalarının tətbiq edilməsi tələb edilmir: (i) satış üçün saxlanılan uzunmüddətli aktivlər (yaxud silinmələr) və ya dayandırılmış fəaliyyətlərdə xüsusi açıqlamalar, yaxud (ii) MHBS 5-in ölçülmə tələblərinə daxil olmayan silinmə qrupunda aktivlərin və öhdəliklərin ölçülməsi üzrə açıqlamalar və konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında əks olunmayan açıqlamalar. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı açıqlamalar, tətbiq oluna bilən hallarda, yuxarıda qeyd olunan izahı əks etmək üçün dəyişdirilmişdir.
MHBS 1-ə düzəlişlər <i>Maliyyə Hesabatları üzrə Beynəlxalq Standartların İlk dəfə qəbul olunması – İlk dəfə qəbul edənlər üçün əlavə güzəştlər</i>	Düzəlişlər MHBS-nın neft və qaz aktivləri ilə əlaqədar olaraq ilk dəfə qəbul edilməsi halında iki güzəşti və razılaşmalarda icarənin əks edilib-edilməyəcəyi ilə bağlı qərarları nəzərdə tutur.
MHBS 2-ə düzəlişlər <i>Səhm əsasında ödəmə - Səhm əsasında ödəmə əməliyyatları qrupu</i>	Düzəlişlər MHBS 2-nin həcmi, eləcə də qrupun digər müəssisəsi və ya səhmdarının mükafatı ödəmək öhdəliyi olduğu halda malları və xidmətləri qəbul edən müəssisənin (yaxud fiziki şəxsin) ayrı maliyyə hesabatlarında səhm əsasında ödəmə əməliyyatları qrupu üçün mühasibat uçotu qaydalarını müəyyən edir.
MHBS 5-ə düzəlişlər <i>Satış üçün saxlanılan uzun müddətli aktivlər və dayandırılmış fəaliyyətlər (2008-ci ildə buraxılmış MHBS-a təkmilləşdirmələrin bir hissəsi kimi)</i>	Düzəlişlər müəyyən edir ki, Qrupun satış əməliyyatından sonra törəmə müəssisəsinin qeyri- nəzarət payı özündə saxlayıb-saxlamacayağından asılı olmayaraq həmin törəmə müəssisə üzərindəki nəzarətinin itirilməsi ilə nəticələnəcək satış öhdəliyi olduqda, törəmə müəssisənin bütün aktiv və öhdəlikləri satılması üçün saxlanılmış kimi təsnifləşdirilir.
MUBS 39-a düzəlişlər <i>Maliyyə alətləri: Tanınması və Ölçülməsi – Tətbiqə yararlı hedc müddəaları</i>	Düzəlişlər hedc mühasibat uçotunun iki aspektinə aydınlıq gətirir: inflyasiyanın hedc təmin olunmuş risk və ya hissə kimi müəyyənləşdirilməsi və opsiyalar vasitəsilə hedcin təmin olunması.
MHBŞK 17 <i>Qeyr-pul aktivlərinin təsisçilərə paylanması</i>	Şərh müəssisə tərəfindən pul vəsaitləri istisna olmaqla digər aktivlər dividend formasında səhmdarlara paylandıqı halda müvafiq mühasibat uçotunun aparılmasına dair təlimat qaydalarını müəyyənləşdirir.
MHBŞK 18 <i>Müştərilərdən aktivlərin köçürülməsi</i>	Şərh köçürülmə nəticəsində "müştərilərdən" əmlak və avadanlığı qəbul edən alıcı üzrə mühasibat uçotunun aparılmasına müraciət edir və müəyyən edir ki, köçürülmüş əmlak və avadanlıq vəsaiti alıcının nöqtəyi nəzərindən aktivə verilmiş tərifə uyğun gələrsə, alıcı həmin vəsaitləri "Gəlirlər" 18 sayılı MUBS-a əsasən uçotda kreditə gəlir kimi yazılmaqla köçürülmə tarixində ədalətli dəyərlə tanınmalıdır.
2009-cu ildə buraxılmış <i>MHBS-a təkmilləşdirmələr</i>	Bundan öncə izahı verilmiş MHBS 5, MUBS 1 və MUBS 7-yə edilmiş düzəlişlər istisna olunmaqla, 2009-cu ildə buraxılmış MHBS-na təkmilləşdirmələr konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında açıqlanan məbləğlərə əhəmiyyətli təsir göstərməmişdir.

Buraxılmaqda olan lakin qüvvəyə minməmiş yeni və düzəlişləri edilmiş MHBS-ı

Qrup buraxılmış, lakin qüvvəyə minməmiş yeni və düzəlişləri edilmiş aşağıdakı MHBS-nı tətbiq etməmişdir:

MHBS 1-ə düzəlişlər	<i>İlk dəfə qəbul edənlər üçün müqayisəli MHBS 7 açıqlamalarından məhdud güzəştlər¹</i>
MHBS 7-yə düzəlişlər	<i>Açıqlamalar – Maliyyə aktivlərinin köçürülməsi²</i>
MHBS 9 (2010-cu ildə düzəlişi edilmiş formada)	<i>Maliyyə alətləri³</i>
MUBS 24 (2009-cu ildə düzəlişi edilmiş)	<i>Əlaqəli Tərəf haqqında Açıqlamalar⁴</i>
MUBS 32-yə düzəlişlər	<i>Yeni güzəştli səhmlərin təsnifatı⁵</i>
MHBŞK 14-ə düzəlişlər	<i>Tələb olunan minimal fond ayırmaları üzrə qabaqcadan edilmiş ödənişlər⁴</i>
MHBŞK 19	<i>Kapital alətləri vasitəsilə maliyyə öhdəliklərinin ödənilməsi¹</i>

2010-cu ildə buraxılmış MHBS-a təkmilləşdirmələr (bundan öncə 2.1-ci paragrafda təsvir edilmiş MHBS 3(2008), MHBS 7, MUBS1 və MUBS 28-ə düzəlişlər istisna edilməklə)⁶

¹ 1 iyul 2010-cu il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minmiş.

² 1 iyul 2011-cu il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minmiş.

³ 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minmiş.

⁴ 1 yanvar 2011-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minmiş.

⁵ 1 fevral 2010-cu il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minmiş.

⁶ Müvafiq olaraq 1 iyul 2010-cu və 1 yanvar 2011-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minmiş.

2009-cu ilin noyabr ayında buraxılmış və 2010-cu ilin oktyabr ayında düzəlişləri edilmiş "Maliyyə Alətləri" 9 sayılı MHBS maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin ölçülməsi və təsnifləşdirilməsi, eləcə də tanınmanın dayandırılması üzrə yeni tələbləri təqdim edir.

- MHBS 9 "Maliyyə Alətləri: Tanınma və Ölçülmə" 39 sayılı MUBS müddəəsi çərçivəsində uçotda tanınmış bütün maliyyə aktivlərinin sonradan amortizasiya olunmuş yaxud ədalətli dəyərle ölçülməsini tələb edir. Xüsusi olaraq, müqavilə üzrə pul daxilolmalarının yığılması məqsədini daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılan və müqavilə üzrə pul daxilolmaları yalnız əsas borc məbləği, eləcə də ödənilməmiş əsas borc məbləği üzrə faizlərin ödənilməsindən ibarət olan borc alətləri ümumiyyətlə sonrakı hesabat dövrlərinin sonunda amortizasiya edilmiş dəyərle ölçülür. Bütün digər borc və kapitala investisiya qoyuluşları sonrakı hesabat dövrlərinin sonunda ədalətli dəyərle ölçülür.
- MHBS 9-un maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və ölçülməsi ilə əlaqədar ən mühüm təsiri maliyyə öhdəliyinin (mənfəət və zərər uçotunda ədalətli dəyərle qeyd edilmiş) ədalətli dəyərində dəyişikliklərin uçotu ilə bağlıdır ki, bu dəyişikliklər də həmin öhdəliyin kredit riskindəki dəyişikliklərə aid edilir. Xüsusi olaraq, MHBS 9-a əsasən mənfəət və zərər uçotunda ədalətli dəyərle nəzərdə tutulmuş maliyyə öhdəlikləri halında belə maliyyə öhdəliyi üzrə kredit riskindəki dəyişikliyə aid edilən onun ədalətli dəyərində baş vermiş dəyişiklik digər məcmu gəlirlər hesabatında tanınır, əgər öhdəlik üzrə kredit riskində baş vermiş dəyişikliyin təsir nəticələrinin digər məcmu gəlirlər hesabatında tanınması mənfəət və zərər üzrə mühasibat uçotu qeydlərində uyğunsuzluqların baş verməsi yaxud artmasına gətirib çıxarmazsa. Maliyyə öhdəliyi üzrə kredit riskinə aid edilən ədalətli dəyərde baş vermiş dəyişiklik sonradan mənfəət və zərər hesabında təkrar təsnif edilmir. Əvvəllər, MUBS 39-a əsasən mənfəət və zərər hesabatında ədalətli dəyərle nəzərdə tutulmuş maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərindəki dəyişikliklərin məbləği bütövlüklə mənfəət və zərər uçotunda tanınırdı.

MHBS 9 öncəki tətbiqinə yol verilməklə 1 yanvar 2013-cü il tarixində yaxud bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün etibarlıdır.

Rəhbərlik güman edir ki, MHBS 9 1 yanvar 2013-cü il tarixindən başlayan illik dövrlər üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında qəbul ediləcək və yeni standartın tətbiqi Qrupun maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə açıqlanmış məbləğlərə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərəcək. Lakin, müfəssəl icmal başa çatmayana qədər belə nəticələr ilə bağlı əsaslı təxminlər verilməsi praktiki hesab edilmir.

Açıqlamalar – Maliyyə Aktivlərinin Köçürülməsi adlı MHBS 7 –yə edilmiş düzəlişlər maliyyə aktivlərinin köçürülməsi ilə bağlı əməliyyatlar üzrə açıqlamaların verilməsi tələblərini artırır. Bu düzəlişlər maliyyə aktivini köçürüldüyü lakin köçürən tərəf aktiv üzrə riski müəyyən dərəcədə davamlı olaraq özündə saxladığı halda riskə məruz qalma ilə bağlı vəziyyətin daha da şəffaf olmasını təmin edir. Düzəlişlər aktivlərin dövr üzrə qeyri-müntəzəm paylanması halında da açıqlamaların verilməsini tələb edir.

“Əlaqəli Tərəflər haqqında Açıqlamalar” adlı 24 sayılı MHBS (2009-cu ildə düzəlişi edilmiş variantda) əlaqəli tərəflərə verilmiş tərifə düzəliş edir və dövlət ilə əlaqəsi olan müəssisələr üçün açıqlamaları sadələşdirir.

24 sayılı MUBS -da (2009-cu ildə düzəliş edilmiş variantda) təqdim olunan açıqlamalar ilə bağlı güzəştlər Qrupa təsir göstərmir, ona görə ki, Qrup dövlət ilə əlaqəsi olan müəssisə deyil. Lakin, düzəliş edilmiş standart gələcək hesabat dövrlərində tətbiq edildiyi halda əlaqəli tərəflərin əməliyyatları üzrə açıqlamalar və bu konsolid edilmiş maliyyə hesabatlarındakı balanslar təsirə məruz qala bilər, çünki, əvvəllər əlaqəli tərəflərə verilmiş tərifə uyğun gəlməyən qarşı tərəflər standart çərçivəsində yer ala bilər.

“Yeni Güzəştli Səhmlərin Təsnifatı” adlı MUBS 32-yə edilmiş düzəlişlər dəyəri xarici valyutada ifadə edilən yeni güzəştli səhmlərin kapital aləti yaxud da maliyyə öhdəliyi kimi təsnifləşdirilməsi məsələsinə müraciət edir. Bu günə qədər, Qrup belə düzəlişlərə aid ola biləcək hər hansı sövdələşmələrdə iştirak etməyib. Lakin, Qrup gələcək mühasibat dövründə qeyd olunan düzəlişlərin əhatə edə biləcəyi hər hansı güzəştli səhm buraxılışını həyata keçirdiyi təqdirdə, MUBS 32-yə edilmiş düzəlişlər həmin güzəştli səhm təsnifatına öz təsirini göstərəcək.

MHBŞK 19 maliyyə öhdəliyinin kapital alətlərinin buraxılışı yolu ilə ödənilməsi üzrə mühasibat uçotuna dair təlimat qaydalarını təmin edir. Bu günə qədər, Qrup belə növdə əməliyyatlarda iştirak etməmişdir. Lakin, Qrup gələcəkdə belə əməliyyatları həyata keçirərsə, MHBŞK 19 tələb olunan mühasibat uçotuna təsirini göstərəcək, xüsusilə də, MHBŞK 19-a müvafiq olaraq belə şərtlər əsasında buraxılmış kapital alətləri ədalətli dəyərle ölçülür və ödənilmiş maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə kapital alətlərinin ədalətli dəyəri arasında hər hansı fərqlər mənfəət və zərər uçotunda tanınır.

3. YENİDƏN TƏQDİMAT

Qrup rəhbərliyi 2010-cu ildə belə qərara gəlmişdir ki, 31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolid edilmiş hesabatdakı “Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri” müddəasında Qrupun banklardakı bəzi qeyri-məhdud müxbir hesabları əksini tapmadığından düzgün şəkildə təqdim edilməmişdir. “Mühasibat qaydaları, mühasibat təxminlərində dəyişikliklər və səhvlər ” 8 sayılı MHBS-a əsasən bu konsolid edilmiş maliyyə hesabatları təfərrüatları aşağıdakı paraqrafda göstərilməklə təkrar təqdim edilmişdir.

Aşağıdakı müddəalara dəyişikliklər belə olmuşdur:

Maliyyə hesabatının müddəəsi	Əvvəl bildirildi ki, 31 dekabr 2009-cu il/ 31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il	Düzəlişin məbləği	Təkrar bildirildi ki, 31 dekabr 2009-cu il/ 31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, ilin əvvəlinə	22,553,765	(1,174,239)	21,379,526
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	40,225,553	1,721,918	41,947,471
Əməliyyat fəaliyyətindən xalis pul daxilolmaları	8,387,328	2,896,157	11,283,485
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərində xalis artım	17,671,788	2,896,157	20,567,945

Qrupun rəhbərliyi yenidən təqdimatın 31 dekabr 2009-cu il tarixində dəyişdirilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında konsolid edilmiş hesabatda göstərilməsi ilə nəticələnmədiyi səbəbindən maliyyə vəziyyəti haqqında üçüncü konsolid edilmiş hesabatını açıqlamamışdır.

4. XALIS FAİZ GƏLİRİ

	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il
Faiz gəlirinin ibarət olduğu bəndlər:		
Amortizasiya olunmuş dəyərle qeyd edilən maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri:		
- dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri	9,113,561	6,346,272
- dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri	777,735	889,819
Ədalətli dəyerdə qeyd edilən maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri	93,196	44,089
Cəmi faiz gəliri	9,984,492	7,280,180
Amortizasiya olunmuş dəyərle qeyd edilən maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirinin ibarət olduğu bəndlər:		
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə faizlər	7,830,969	5,847,529
Digər banklardan alınacaq qalıq vəsaitlər üzrə faizlər	1,866,465	1,362,516
Lizinq üzrə faizlər	193,862	26,046
Satıla bilən maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri	93,196	44,089
Cəmi faiz gəliri	9,984,492	7,280,180
Faiz xərci bəndləri:		
Amortizasiya olunmuş dəyərle qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri üzrə faiz	(3,898,957)	(2,534,862)
Cəmi faiz xərcləri	(3,898,957)	(2,534,862)
Amortizasiya olunmuş dəyərle qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri üzrə faiz xərcinin ibarət olduğu bəndlər:		
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər üzrə faiz	(3,168,962)	(2,086,478)
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər üzrə faiz	(729,995)	(448,384)
Amortizasiya olunmuş dəyərle qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri üzrə cəmi faiz xərclər	(3,898,957)	(2,534,862)
Faiz hesablanan maliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə üzrə ehtimal olunan zərərdən əvvəl xalis faiz gəliri	6,085,535	4,745,318

5. DƏYƏRSİZLƏŞMƏ ÜZRƏ EHTİMAL OLUNAN ZƏRƏR

Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə üzrə ehtimal olunan zərərdə hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	Müştərilərə verilmiş kreditlər	Cəmi
31 dekabr 2008-ci il	231,285	1,518,222	1,749,507
Tanınmış əlavə ehtiyatlar/(ehtiyatların qaytarılması)	(88,716)	2,745,797	2,657,081
31 dekabr 2009-cu il	142,569	4,264,019	4,406,588
Tanınmış əlavə ehtiyatlar/(ehtiyatların qaytarılması)	(30,402)	634,084	603,682
31 dekabr 2010-cu il	112,167	4,898,103	5,010,270

Digər ehtiyatlarda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Zəmanətlər və digər təəhhüdlər	Xalis qazanılmamış mükafatlar, təkrarsığorta çıxılmaqla	Sığorta əməliyyatları, təkrarsığorta çıxılmaqla	Cəmi
31 dekabr 2008-ci il	-	954,351	133,432	1,087,783
Tanınmış əlavə ehtiyatlar/(ehtiyatların qaytarılması)	168,308	(169,608)	(7,744)	(9,044)
31 dekabr 2009-cu il	168,308	784,743	125,688	1,078,739
Tanınmış əlavə ehtiyatlar/(ehtiyatların qaytarılması)	54,237	(499,714)	135,688	(309,789)
31 dekabr 2010-cu il	222,545	285,029	261,376	768,950

6. XARİCİ VALYUTA MÜBADİLƏSİ ƏMƏLİYYATLARI ÜZRƏ XALIS GƏLİR

Xarici valyuta mübadiləsi əməliyyatları üzrə xalis gəlir aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il
Dövlət əməliyyatı, xalis	695,995	788,013
Məzənnə fərqi, xalis	(132,301)	15,512
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə cəmi xalis gəlir	563,694	803,525

7. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRİ VƏ XƏRCİ

Haqq və komissiya gəliri və xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il
Haqq və komissiya gəliri:		
Sənədləşdirmə əməliyyatları	697,590	336,028
Təkrarsığorta	521,046	667,170
Hesablaşmalar	351,094	311,368
Nağd vəsaitlərlə əməliyyatlar	324,188	327,334
Plastik kart xidmətləri	277,573	183,259
Xarici valyuta əməliyyatları	2,179	21,234
Digər əməliyyatlar	21,479	10,874
Cəmi haqq və komissiya gəliri	2,195,149	1,857,267
Haqq və komissiya xərci:		
Plastik kart xidmətləri	(320,100)	(190,632)
Sənədləşdirmə əməliyyatları	(223,595)	(103,790)
Hesablaşmalar	(69,181)	(80,718)
Nağd vəsaitlərlə əməliyyatlar	(1,334)	(107,524)
Xarici valyuta əməliyyatları	(402)	(7,950)
Digər əməliyyatlar	(16,458)	(17,470)
Cəmi haqq və komissiya xərci	(631,070)	(508,084)

8. SİĞORTA MÜKAFATLARININ VƏ İDDİALARIN TƏHLİLİ

31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il üzrə sığorta mükafatları və iddiaların təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Yük daşımaları	İnşaat	Avtonəqliy yat vasitələri	Əmlak	Tibbi	Digər	Cəmi 2010
Ümumi hesablanmış mükafatlar	2,790,953	252,806	396,667	242,562	458,243	984,976	5,126,207
Ötürülmüş mükafatlar	(2,458,523)	(252,357)	(207,500)	(101,042)	(424,959)	(672,547)	(4,116,928)
Xalis hesablanmış mükafatlar	332,430	449	189,167	141,520	33,284	312,429	1,009,279
Qazanılmamış sığorta mükafatları üçün ehtiyatda dəyişiklik, təkrarsığorta çıxılmaqla	(10,001)	425,458	52,719	(37,586)	103,590	(34,466)	499,714
Xalis qazanılmış sığorta mükafatı	322,429	136,874	241,886	425,907	103,934	277,963	1,508,993
Ödənilmiş ümumi iddialar	(1,000,435)	(47,959)	(171,675)	(133,698)	(221,424)	(186,968)	(1,762,159)
Ötürülmüş iddialar	916,871	38,351	83,567	-	184,263	45,064	1,268,116
Xalis sığorta ödənişləri	(83,564)	(9,608)	(88,108)	(133,698)	(37,161)	(141,904)	(494,043)
Ehtimal olunan zərərdə dəyişiklik, təkrarsığorta çıxılmaqla	(53,168)	24,602	(42,279)	446	4,712	(70,001)	(135,688)
İddialarla bağlı xalis xərclər	(136,732)	(32,449)	(130,387)	14,994	(133,252)	(211,905)	(629,731)

31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il üzrə sığorta haqqları və sığorta ödənişlərinin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Yük daşımaları	İnşaat	Avtonəqliy yat vasitələri	Əmlak	Tibbi	Digər	Cəmi 2009
Ümumi hesablanmış mükafatlar	1,922,000	404,448	411,095	250,710	665,545	706,470	4,360,268
Ötürülmüş mükafatlar	(1,830,815)	(371,819)	(249,432)	(127,156)	(611,414)	(544,964)	(3,735,600)
Hesablanmış xalis sığorta haqqları	91,185	32,629	161,663	123,554	54,131	161,506	624,668
Qazanılmamış sığorta mükafatları üçün ehtiyatda dəyişiklik, təkrarsığorta çıxılmaqla	27,439	247,035	(39,275)	1,447	(41,824)	(25,214)	169,608
Qazanılmış xalis sığorta haqqları	118,624	279,664	122,388	125,001	12,307	136,292	794,276
Ödənilmiş ümumi iddialar	(625,918)	-	(148,986)	(87,362)	(28,635)	(71,316)	(962,217)
Ötürülmüş iddialar	655,681	-	84,263	66,595	-	1,539	808,078
Xalis sığorta ödənişləri	29,763	-	(64,723)	(20,767)	(28,635)	(69,777)	(154,139)
Ehtimal olunan zərərdə dəyişiklik, təkrarsığorta çıxılmaqla	(24,267)	15,094	13,187	20,324	(4,793)	(11,801)	7,744
İddialarla bağlı xalis xərclər	5,496	15,094	(51,536)	(443)	(33,428)	(81,578)	(146,395)

9. ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

Əməliyyat xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il
İşçi heyətinə çəkilən xərclər	3,108,039	2,679,435
Amortizasiya	745,192	962,437
Əməliyyat icarəsi	540,919	333,930
Mühafizə xərcləri	478,721	454,849
Kommunikasiya xərcləri	281,839	220,241
Peşəkar servis haqqları	272,494	176,899
Təmir və xidmət xərcləri	108,588	65,522
Reklam və marketing	89,581	140,236
Ofis xərcləri	63,504	77,477
Nəqliyyat və ezamiyyət xərcləri	60,510	70,313
Komunal xərcləri	38,908	37,113
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	24,914	22,691
Depozit sığorta fonduna ödənilmiş haqqlar	23,662	15,499
Komissiya xərcləri	19,398	25,203
Əmlak və avadanlıqların silinməsi üzrə zərər	9,005	42,373
Sığorta	6,639	16,062
Digər xərclər	732,076	299,795
Cəmi əməliyyat xərcləri	6,603,989	5,640,075

10. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Grup ödəniləcək cari mənfəət vergisi, eləcə də aktiv və öhdəlikləri üzrə vergi bazalarını onun və törəmə müəssisələrinin fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə əsasən hesablayır və uçotda əks etdirir ki, bu da MHBS-an fərqli ola bilər.

Grup bəzi xərclərin vergi mənfəətindən azaldılmamasına və bəzi gəlirlərin vergidən azad olunmasına görə daimi vergi fərqləri ilə üzləşir.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatları məqsədləri üçün uçota alınan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə verginin hesablanması məqsədilə istifadə edilən məbləğlər arasındakı müvəqqəti fərqlər üzrə xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınması üzrə müxtəlif metodlar/zaman müddətləri, eləcə də müəyyən aktivlər üzrə vergi uçot əsaslı fərqlərin yaratdığı müvəqqəti fərqlər ilə əlaqəlidir.

Aşağıdakı məbləğlərin üzləşdirilməsində tətbiq edilən vergi dərəcəsi Azərbaycan Respublikasında ölkənin qanunvericilik üzrə vergi qanununa əsasən (müəyyən edildiyi kimi) hüquqi şəxslər tərəfindən vergiyə cəlb olunan mənfəət üzrə ödəniləcək 20 %-ilk (2009-cu ildə: 22 %) mənfəət vergisi dərəcəsidir.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu illər üzrə müvəqqəti fərqlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Aşağıdakılarla əlaqədar olan təxirə salınmış vergi aktivləri:		
Əmlak, avadanlıq	44,949	9,601
Qeyri-maddi aktivlər	2,254	1,301
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri	47,203	10,902

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə bitən illər üzrə effektiv vergi dərəcəsinin üzləşdirilməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il
Mənfəət vergisindən əvvəlki (zərər)/mənfəət	2,091,620	(865,720)
20 % (2009-cu ildə - 22%) məcburi vergi dərəcəsi ilə hesablanmış vergi	418,324	(190,458)
Mənfəət vergi dərəcəsinə dəyişikliyin təsir nəticəsi	-	(309,694)
Dövlət tərəfindən vergi öhdəliklərindən azad edilmə (*)	(382,319)	(464,129)
Mənfəət vergisi xərci/(güzəşti)	36,005	(964,281)
Cari mənfəət vergisi xərci	72,306	342,709
Cari ildə tanınmış təxirə salınmış vergi güzəşti	(36,301)	(1,306,990)
Mənfəət vergisi xərci/(güzəşti)	36,005	(964,281)

(*) - Azərbaycan Respublikası Hökuməti 28 oktyabr 2008-ci ildə "Bankların, sığorta və təkrarsığorta şirkətlərinin kapitallaşma səviyyəsinin artırılmasının stimullaşdırılması haqqında" qanun qəbul etdi. Qanuna əsasən bankların, sığorta və təkrarsığorta şirkətlərinin mənfəətinin səhmdar kapitalının artırılmasına yönəldilmiş hissəsi 1 yanvar 2009-cu ildən başlayaraq növbəti üç il ərzində mənfəət vergisinə cəlb olunmur. Buna görə də, vergidən azad olunma kateqoriyasına aid edilən cari aktivlər və öhdəliklər 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlərdən çıxarılmışdır

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri(öhdəlikləri)	2010-cu il	2009-cu il
1 yanvar tarixinə - təxirə salınmış vergi aktivləri(öhdəlikləri)	10,902	(1,296,088)
Mənfəət və zərər haqqında hesabatda tanınmış təxirə salınmış mənfəət vergisi qalıqlarında dəyişiklik	36,301	1,306,990
31 dekabr tarixinə - təxirə salınmış vergi aktivləri	47,203	10,902

11. HƏR SƏHM ÜZRƏ GƏLİR

Hər səhm üzrə əsas və azaldılmış gəlirin müəyyən edilməsi üçün adi səhmlərin hesablanmış orta sayı aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il
Ana müəssisənin payçılara aid olan il üzrə xalis mənfəət	1,306,822	98,561
Hər səhm üzrə əsas və azaldılmış gəlirin müəyyən edilməsi üçün adi səhmlərin hesablanmış orta sayı	106,174,203	70,509,589
Hər səhm üzrə gəlir – əsas və azaldılmış	0.012	0.001

12. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏRKƏZİ BANKINDA YERLƏŞDİRİLMİŞ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Kassadakı qalıq	5,646,222	5,510,270
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	18,114,021	29,788,403
Cəmi pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	23,760,243	35,298,673

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında (ARMB) yerləşdirilmiş vəsaitlərə daxil edilmiş ARMB-da yerləşdirilən məcburi minimal ehtiyat depoziti 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə müvafiq olaraq 109,083 manat və 119,120 manat məhdud məbləğlərdən ibarət olmuşdur. ARMB Qrupa məcburi ehtiyatlar hesabını Azərbaycan İpoteka Fondundan təkrar maliyyələşdirilməyən ipoteka kreditləri məbləğində azaldılmasına icazə vermişdir. Bank müxbir hesablarındakı bütün vəsaitlərdən istifadə etmək hüququnu əldə edir, bu şərtlə ki, vəsaitlərin orta günlük qalığı 30 gün müddətində tələb olunan məcburi ehtiyat məbləğindən çox olsun.

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat üçün pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il (dəyişdirilmiş)
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	23,760,243	35,298,673
İlkin ödəniş müddəti 90 gündən artıq olmamaqla digər banklardan alınacaq vəsaitlər	4,548,721	6,767,918
	28,308,964	42,066,591
Çıxılsın Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş məcburi minimal ehtiyat depoziti	(109,083)	(119,120)
Cəmi pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	28,199,881	41,947,471

31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il üzrə pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri 41,947,471 manat məbləğindən 40,225,553 manat məbləğinə dəyişdirilmiş və Qeyd 3-də göstəriləni kimi müxbir bank hesablarında 1,721,918 manat məbləğində düzəliş göstərilmişdir.

1 yanvar 2009-cu il tarixinə bitən il üzrə pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri 22,553,765 manat məbləğindən 21,379,526 manat məbləğinə dəyişdirilmiş və Qeyd 3-də göstəriləni kimi müxbir bank hesablarında 1,174,239 manat məbləğində düzəliş göstərilmişdir.

13. BANKLARDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

Digər banklardan alınacaq vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Müxbir hesablar	4,548,721	6,767,918
Kreditlər və müddətli depozitlər	20,925,211	20,623,544
	25,473,932	27,391,462
Çıxılsın ehtimal olunan zərər	(112,167)	(142,569)
Cəmi banklardan alınacaq vəsaitlər	25,361,765	27,248,893

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə bitən illər ərzində banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan zərərin hərəkəti 5 sayılı qeyddə açıqlanmışdır.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə hesablanmış faiz gəliri müvafiq olaraq 761,580 manat və 401,245 manat təşkil etmişdir.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə Qrupun kapitalının 10%-dən artıq əhatə edən bir yerli bankdan alınacaq 19,153,131 manat məbləğində vəsaitlər təşkil etmişdir.

14. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDITLƏR

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Müştərilərə verilmiş kreditlər	69,843,583	59,258,712
Maliyyə lizinzi üzrə xalis investisiya	1,491,976	2,143,296
	<u>71,335,559</u>	<u>61,402,008</u>
Çıxılsın: dəyersizləşmə üzrə ehtimal olunan zərər	(4,898,103)	(4,264,019)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	<u>66,437,456</u>	<u>57,137,989</u>

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə bitən illərə ehtimal olunan zərər üzrə hərəkətlər 5 sayılı qeyddə açıqlanır.

Müştərilərə verilmiş kreditlərə daxil edilmiş 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə hesablanmış faiz gəlirləri müvafiq olaraq 943,666 manat və 1,115,175 manat təşkil etmişdir.

Aşağıdakı cədvəldə girovun ədalətli dəyəri deyil, növünə görə təhlil edilmiş müştərilərə verilmiş kreditlərin yekun balans dəyəri göstərilir :

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Fiziki şəxslərin zəmanəti əsasında təmin edilmiş kreditlər	29,955,640	16,794,050
Avadanlığın girov yerləşdirilməsi müqabilində verilmiş kreditlər	18,049,854	19,462,997
Daşınmaz əmlakın girov yerləşdirilməsi müqabilində verilmiş kreditlər	13,470,712	12,944,208
Depozitlərin girov yerləşdirilməsi müqabilində verilmiş kreditlər	1,580,599	131,036
Avtonəqliyyat vasitələrinin girov yerləşdirilməsi müqabilində verilmiş kreditlər	1,467,383	4,303,113
Qiymətli metallarla təmin olunmuş kreditlər	679,645	571,378
Təminatlı kreditlər	<u>6,131,726</u>	<u>7,195,226</u>
	<u>71,335,559</u>	<u>61,402,008</u>
Çıxılsın dəyersizləşmə üzrə ehtimal olunan zərər	(4,898,103)	(4,264,019)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	<u>66,437,456</u>	<u>57,137,989</u>

Aşağıdakı cədvəldə sənaye sektoru üzrə təhlil edilmiş müştərilərə kreditlərin yekun balans dəyərləri göstərilir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Sektor üzrə təhlil:		
Fiziki şəxslər	42,456,616	28,394,280
Ticarət	10,103,243	9,798,705
Kənd təsərrüfatı	8,126,936	13,753,012
İstehsalat	7,480,591	5,304,252
Nəqliyyat və kommunikasiya	1,467,383	1,736,672
İnşaat	875,054	1,792,133
Digər	<u>825,736</u>	<u>622,954</u>
	<u>71,335,559</u>	<u>61,402,008</u>
Çıxılsın dəyersizləşmə üzrə ehtimal olunan zərər	(4,898,103)	(4,264,019)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	<u>66,437,456</u>	<u>57,137,989</u>

31 dekabr 2009 və 2010-cu il tarixlərinə bitən illər ərzində Qrup zəmanət kimi saxladığı girov vəsaitlərə sahib çıxmaqla qeyri-maliyyə aktivlər əldə etmişdir. 31 dekabr 2009 və 2010-cu il tarixlərinə olan vəziyyətə görə 1,206,226 manat və 177,416 manat məbləğlərində belə aktivlər digər aktivlərə əlavə edilmişdir (Qeyd 19).

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər aşağıdakı məhsullardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
İstehlakçı kreditləri	38,758,279	24,298,776
Plastik kartlar	1,143,981	679,091
Avtomobil kreditləri	962,883	1,760,941
Biznes kreditləri	750,015	699,900
İpoteka kreditləri	650,148	666,247
Kənd Təsərrüfatı kreditləri	191,310	289,325
	<u>42,456,616</u>	<u>28,394,280</u>
Çıxılın dəyərsizləşmə üzrə ehtimal olunan zərər	<u>(1,786,225)</u>	<u>(1,336,727)</u>
Cəmi fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	<u>40,670,391</u>	<u>27,057,553</u>

31 dekabr 2010-cu il tarixinə Qrup iki müştərisinə hər biri ayrılıqda Qrup kapitalının 10 %-i həcmindən çox olan müvafiq olaraq 7,321,838 manat məbləğində kredit ayırmışdır (2009-cu ildə isə bu göstərici sıfıra bərabərdir).

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə bütün kreditlər (portfelin 98% və 97%-i həcmində) Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən müştərilərə verilmişdir ki, bu da bir ölkə daxilində əhəmiyyətli coğrafi təmərküzləşmənin bir göstəricisidir.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu illər ərzində müştərilərə şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditlər verilməyib.

Aşağıdakı cədvəldə dəyərsizləşmə üzrə təhlil edilmiş müştərilərə kreditlərin yekunu göstərilir:

	31 dekabr 2010-cu il			31 dekabr 2009-cu il		
	Ehtimal olunan zərərdən əvvəl balans dəyəri	Dəyərsizləşmə üzrə ehtimal olunan zərər	Balans dəyəri	Ehtimal olunan zərərdən əvvəl balans dəyəri	Dəyərsizləşmə üzrə ehtimal olunan zərər	Balans dəyəri
Fərdi olaraq qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər	10,049,471	(535,050)	9,514,421	11,865,624	(2,665,647)	9,199,977
Kollektiv olaraq qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər	9,022,693	(4,363,053)	4,659,640	11,316,852	(1,598,372)	9,718,480
Dəyərsizləşməyən kreditlər	<u>52,263,395</u>	<u>-</u>	<u>52,263,395</u>	<u>38,219,532</u>	<u>-</u>	<u>38,219,532</u>
Cəmi	<u>71,335,559</u>	<u>(4,898,103)</u>	<u>66,437,456</u>	<u>61,402,008</u>	<u>(4,264,019)</u>	<u>57,137,989</u>

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə müvafiq olaraq 10,049,471 manat və 11,865,624 manat məbləğlərində müştərilərə verilmiş kreditlər fərdi olaraq dəyərsizləşmiş kimi müəyyən edilmişdir. 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə bu cür kreditlər ədalətli dəyəri müvafiq olaraq 6,768,531 manat və 9,074,809 manat olan daşınmaz əmlak, avadanlıq və nəqliyyat vasitələri ilə təmin edilmişdir.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiyanın komponentləri aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Bir ildən az	910,775	1,108,692
Bir ildən beş ilədək	587,144	1,607,053
Cəmi minimum lizinq ödənişləri	1,497,919	2,715,745
Çıxılsın: qazanılmamış maliyyə gəliri	(5,943)	(572,449)
Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiya	1,491,976	2,143,296
Cari hissə	904,832	875,603
Uzunmüddətli hissə	587,144	1,267,693
Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiya	1,491,976	2,143,296

Qrupun maliyyə lizinqi üzrə investisiyaları icarədə olan aktivlərinə icarəyə verən tərəfindən verilən adla mühafizə olunur. Qrupun borcu olmadığı halda girovu satılmasına və təkrar girov qoyulmasına icarəyə verən tərəfindən icazə verilmir.

Lizinqin faiz dərəcəsi bütün lizinq müddəti üzrə müqavilnin bağlandığı tarixdə müəyyənləşdirilir. Müqavilədə nəzərdə tutulmuş orta effektiv faiz dərəcəsi təxminən illik 24%-dir (31 dekabr 2009-cu ildə: 27%-dir)

15. SATILA BİLƏN İNVESTİSİYALAR

Satıla bilən investisiyalar aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Borc qiymətli kağızları	5,966,336	4,719,099
Kapital qiymətli kağızları	1,526,363	1,526,363
Cəmi satıla bilən investisiyalar	7,492,699	6,245,462

	Nominal faiz dərəcəsi	31 dekabr 2010-cu il	Nominal faiz dərəcəsi	31 dekabr 2009-cu il
Borc qiymətli kağızları				
Azərbaycan İpoteka Fondunun uzun-müddətli notları	3.00%	5,966,336	3.00%	3,218,356
Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin borc qiymətli kağızları	-	-	1.25%	1,500,743
		5,966,336		4,719,099
Investisiya qiymətli kağızları	Sahiblik,%		Sahiblik,%	
"Azərbaycan Beynəlxalq Bankı – Gürcüstan" SC	12.50	786,363	12.50	786,363
MilliKart LLC	12.40	620,000	12.40	620,000
Bakı Fond Birjası MMC	10.53	120,000	10.53	120,000
		1,526,363		1,526,363
Cəmi satıla bilən investisiyalar		7,492,699		6,245,462

16. ƏMLAK VƏ AVADANLIQ

Əmlak və avadanlıq aşağıdakılardan ibarətdir:

	Torpaq və Binalar	Mebel və avadanlıq	Kompüterlər	Nəqliyyat vasitələri	İcarəyə götürülmüş əmlakda təkmilləşdir mələr	Digər avadanlıq	Cəmi
İlkin dəyər							
31 dekabr 2008-ci il	5,963,405	911,174	1,041,476	331,171	247,314	80,680	8,575,220
Əlavələr	320	135,147	62,204	117,089	77,229	6,534	398,523
Köçürmələr	-	172,667	(172,667)	-	-	-	-
İnvestisiya əmlakına yenidən təsnifləşdirilmiş	(513,400)	-	-	-	-	-	(513,400)
Digər aktivlərə yenidən təsnifləşdirilmiş	-	-	(324,000)	-	-	-	(324,000)
Yenidən qiymətləndirmə	(2,907,632)	-	-	-	-	-	(2,907,632)
Silinmələr	(2,542,373)	-	-	-	-	-	(2,542,373)
31 dekabr 2009-cu il	320	1,218,988	607,013	448,260	324,543	87,214	2,686,338
Əlavələr	-	542,904	35,753	26,560	-	2,953	608,170
Silinmələr	-	(98,805)	(31,751)	(1,300)	(40,000)	(9,452)	(181,308)
31 dekabr 2010-cu il	320	1,663,087	611,015	473,520	284,543	80,715	3,113,200
Yığılmış köhnəlmə							
31 dekabr 2008-ci il	(2,664)	(214,291)	(110,756)	(66,992)	(16,953)	(14,277)	(425,933)
İl üzrə köhnəlmə xərcləri	(416,141)	(249,033)	(112,372)	(100,181)	(55,409)	(16,248)	(949,384)
İnvestisiya əmlakına yenidən təsnifləşdirilmiş	37,309	-	-	-	-	-	37,309
Yenidən qiymətləndirmə nəticəsində hesabdan silinmiş	381,496	-	-	-	-	-	381,496
31 dekabr 2009-cu il	-	(463,324)	(223,128)	(167,173)	(72,362)	(30,525)	(956,512)
İl ərzində dəyişiklik	-	(379,464)	(129,113)	(114,937)	(64,908)	(6,605)	(695,027)
Satılaraq hesabdan silinmiş	-	97,503	29,229	175	12,996	7,155	147,058
31 dekabr 2010-cu il	-	(745,285)	(323,012)	(281,935)	(124,274)	(29,975)	(1,504,481)
Xalis balans dəyəri							
31 dekabr 2010-cu il tarixinə	320	917,802	288,003	191,585	160,269	50,740	1,608,719
31 dekabr 2009-cu il tarixinə	320	755,664	383,885	281,087	56,689	252,181	1,729,826

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə müvafiq olaraq 211,264 manat və 123,401 manat məbləğində tamamilə köhnəlmiş aktivlər əmlak və avadanlıq müddəalarında əksini tapmışdır.

17. İNVESTİSİYA ƏMLAKI

	2010-cu il	2009-cu il
İlkin dəyər		
1 yanvar tarixinə	513,400	-
Binalar kateqoriyasından yenidən təsnifləşdirilmiş	-	513,400
31 dekabr tarixinə	513,400	513,400
Yığılmış köhnəlmə		
1 yanvar tarixinə	(37,309)	-
İl üzrə köhnəlmə xərci	(35,938)	(37,309)
31 dekabr tarixinə	(73,247)	(37,309)
Xalis qalıq dəyəri	440,153	476,091

Bank 2008-ci ilin sonunda filialların açılması məqsədilə 3 bina almışdır. Daha sonra 2009-cu ildə Qrupun rəhbərliyi bu binaların istifadəsi ilə bağlı niyyətini dəyişmiş və uzun-müddətli dəyərinin artması məqsədilə saxlamaqla onları investisiya əmlakı kimi təsnifləşdirmişdir. 2009-cu ildə Azərbaycanın daşınmaz əmlak bazarında qiymətlər dəyişkən olduğundan rəhbərlik hesab etmişdir ki, daha biznes istifadəsi üçün nəzərdə tutulmayan investisiya əmlakına ilkin dəyər modelinin tətbiqi daha məqsədəuyğundur. 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə investisiya əmlakının ədalətli dəyəri təxminən balans dəyərinə bərabər olmuşdur.

18. QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

Qeyri-maddi aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010-cu il	2009-cu il
İlkin dəyər		
1 yanvar tarixinə	166,313	156,602
Əlavələr	5,644	9,711
Silinmələr	(4,805)	-
31 dekabr tarixinə	167,152	166,313
Yığılmış amortizasiya		
1 yanvar tarixinə	(79,596)	(66,543)
İl üzrə xərc	(14,227)	(13,053)
Silinmələr	4,634	-
31 dekabr tarixinə	(89,189)	(79,596)
Xalis qalıq dəyəri		
31 dekabr tarixinə	77,963	86,717

Qeyri-maddi aktivlər proqram təminatı və lisenziyalardan ibarətdir.

19. DİGƏR AKTİVLƏR

Digər aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Digər maliyyə aktivləri:		
Plastik kart əməliyyatları üzrə digər banklardan alınacaq vəsaitlər	75,782	35,191
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	8,455	-
	84,237	35,191
Digər qeyri-maliyyə aktivləri:		
Əmlak və lizing ilə əldə edilmiş avadanlıq üzrə təchizatçıya edilən qabaqcadan ödənişlər	1,391,191	324,000
Müsadirə edilmiş girov	1,206,226	177,416
Təxirə salınmış xərclər	193,828	260,068
Dövlət büdcəsinə əvvəlcədən ödənilmiş məbləğlər	90,734	40,954
Digər	49,899	99,677
Cəmi digər aktivlər	3,016,115	937,306

20. BANKLAR VƏ DÖVLƏT QURUMLARI TƏRƏFİNDƏN YERLƏŞDİRİLMİŞ DEPOZİTLƏR

Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Banklardan alınan kreditlər	34,224,343	33,291,477
Sahibkarlığa Kömək Milli Fonduna ödənilməli vəsaitlər	16,696,383	13,650,078
Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi nəzdində Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Komitəsinə ödənilməli vəsaitlər	818,879	1,320,462
Azərbaycan İpoteka Fonduna ödənilməli vəsaitlər	622,630	662,074
Digər bankların müxbir hesabları	251,981	3,188
Cəmi banklar və digər dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	52,614,216	48,927,279

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə digər bankların depozitlərinə daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri müvafiq olaraq 1,259,129 manat və 1,569,027 manat təşkil etmişdir.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə Qrupun bir bankdan aldığı kreditlər və depozitlərin məbləği müvafiq olaraq 46,588,022 manat və 30,369,442 manat təşkil etmişdir ki, bunlardan hər biri də Qrup kapitalının 10% həcmindən artıq olmuşdur.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə banklara və dövlət qurumlarının yerləşdirdiyi depozitlərə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun verdiyi müvafiq olaraq 16,696,383 manat və 13,650,078 manat məbləğində kreditlər daxildir. Bu kreditlərin qaytarılma müddəti 1 ildən 5 ilə qədərdir və illik faizi 1%-dir.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə banklara və dövlət qurumlarına ödənilməli depozitlərə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi nəzdində Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Komitəsinin verdiyi müvafiq olaraq 818,879 manat və 1,320,462 manat məbləğində kreditlər daxildir. Bu kreditlərin qaytarılma müddəti 1 ildən 5 ilə qədərdir və illik faizi 2%-dir.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə banklara və dövlət qurumlarına ödənilməli vəsaitlərə Azərbaycan İpoteka Fondunun verdiyi müvafiq olaraq 662,630 manat və 662,074 manat məbləğində kreditlər daxildir. Bu kreditlərin qaytarılma müddəti 4 ildən 25 ilə qədərdir və illik faizi 1-2%-dir.

21. MÜŞTƏRİ HESABLARI

Müştəri hesabları aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Tələb əsasında ödənilən	35,750,959	37,268,499
Müddətli depozitlər	5,466,379	10,676,543
Cəmi müştəri hesabları	41,217,338	47,945,042

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə müştərilərin depozitlərinə daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri müvafiq olaraq 70,380 manat və 256,937 manat təşkil etmişdir.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə 21,146,712 manat və 28,887,971 manat məbləğində müştəri hesablarının mühüm konsentrasiyası 2 və 3 müştərilərdən ibarət olmuş və müvafiq olaraq 51% və 60% təşkil etmişdir.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə 298,713 manat və 1,580,599 manat məbləğində müştəri hesabları müvafiq olaraq müştərilərə verilmiş zəmanətlərə, digər əməliyyatlara və kreditlərə qarşı təminat kimi saxlanmışdır.

31 dekabr 2009-cu il tarixinə 2,012,235 manat və 131,036 manat məbləğində müştəri hesabları müvafiq olaraq müştərilərə verilmiş zəmanətlərə və kreditlərə qarşı təminat kimi saxlanmışdır.

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Sektor üzrə təhlil :		
İnşaat	21,543,520	19,483,608
Fiziki şəxslər	8,315,571	10,131,846
Ticarət	7,703,249	16,243,073
Nəqliyyat və kommunikasiya	1,506,461	469,747
Kənd təsərrüfatı	656,738	605,018
Pərakəndə müştərilər	426,822	-
İstehsalat	367,554	149,690
İctimai sektor	271,536	124,807
Enerji	147,313	119,719
Sığorta və lizin	-	468,774
Digər	278,574	148,760
Cəmi müştərilərin depozitləri	41,217,338	47,945,042

22. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

Digər öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
İşçilərə ödəniləcək məbləğlər	152,132	173,460
Hesablanmış xərclər	130,718	91,857
Pul köçürmələri və plastik kart əməliyyatları üzrə hesablaşmalar	76,210	1,290
Depozit Sığorta Fonduna ödəniləcək məbləğlər	-	9,870
Digər	9,522	16,225
	368,582	292,702
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri:		
Lizin əməliyyatları üzrə qabaqcadan alınmış ödənişlər	877,446	-
Qazanılmamış mükafatlar və digər sığorta əməliyyatları üzrə ehtiyat	546,405	910,431
Zəmanətlər və digər təəhhüdlər üzrə ehtiyat	222,545	168,308
Ötürülmüş mükafat üçün təxirə salınmış komissiya	187,369	216,139
Mənfəət vergisindən başqa ödənilməli vergilər	145,630	143,137
Digər	48,894	17,387
Cəmi digər öhdəliklər	2,396,871	1,748,104

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə bitən il üzrə qazanılmamış mükafatlar, sığorta əməliyyatları, zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə ehtiyatlardakı hərəkətlər 5 sayılı qeyddə açıqlanmışdır.

23. SƏHMDAR KAPITALI

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə Qrupun buraxılmasına icazəsi verilmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş kapitalı müvafiq olaraq 21,450,580 manat və 20,000,000 manat təşkil etməklə 0.2 manat nominal dəyərində 107,252,900 və 100,000,000 səhmlərdən ibarət olmuşdur. Hər səhm səhmdara bir səs hüququ verir.

2010-cu və 2009-cu illər ərzində Qrupun səhmdar kapitalı müvafiq olaraq 2,114,000 manat və 7,200,000 manat məbləğində artmışdır.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il ərzində Qrup törəmə müəssisələr vasitəsilə 663,420 manat məbləğində nominal dəyərində səhmləri yenidən almışdır.

	Cəmi təsdiq olunmuş səhmlər
Adi səhmlər (nominal dəyəri 0.2 manat)	
31 dekabr 2009-cu il	100,000,000
Səhmlərin buraxılması	10,570,000
Təkrar alınmış səhmlər	(3,317,100)
Adi səhmlər (nominal dəyəri 0.2 manat)	
31 dekabr 2010-cu il	<u>107,252,900</u>

Qrup 2009 maliyyə ili nəticəsinə görə 2010-cu ildə 2,278,320 manat məbləğində adi səhmlər üzrə dividend bəyan etmişdir.

24. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ AKTİV VƏ ÖHDƏLİKLƏR

Adi fəaliyyət gedişində Qrup müştərilərin ehtiyaclarını qarşılamaq üçün balansdan kənar riskləri olan maliyyə alətləri üzrə müqavilə tərəfi qismində çıxış edir. Dəyişən kredit riski dərcəsini nəzərdə tutan bu alətlər maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatında əks etdirilmir.

Qrup balansda qeyd edilən əməliyyatlar halında olduğu kimi, balansdan kənar təəhhüdlərini qəbul edərkən eyni kredit nəzarət və idarəetmə siyasətlərini tətbiq edir.

Zəmanətlər və digər təəhhüdlər üzrə zərər üçün ehtiyat 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə müvafiq olaraq 222,545 manat və 168,308 manat təşkil etmişdir.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə şərti öhdəliklər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Şərti öhdəliklər və kredit öhdəlikləri		
Verilmiş zəmanətlər və bənzər öhdəliklər	10,937,048	12,510,005
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xəttləri üzrə öhdəliklər	4,309,721	772,110
Akkreditivlər və əməliyyatlarla əlaqədar digər şərti öhdəliklər	<u>817,041</u>	<u>2,154,079</u>
Cəmi şərti öhdəliklər və kredit öhdəlikləri	<u>16,063,810</u>	<u>15,436,194</u>

Kredit xətti həddində müştərilərə kreditlərin ayrılması borcalanın maliyyə nəticələri, borca xidmət qabiliyyəti və digər şərtlərdən asılı olaraq Qrup tərəfindən hər hal üzrə təsdiqlənmişdir. 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə istifadə edilməmiş belə kredit xəttləri müvafiq olaraq 4,309,721 manat və 772,110 manat təşkil etmişdir.

Məhkəmə prosesləri – Qrup vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyəti müddətində müştərilər və müqavilə tərəflərinin irəli sürdüyü iddialarla üzləşir. Rəhbərlik belə düşünür ki, heç bir yığılmamış maddi itkilər baş verməyəcək və müvafiq olaraq bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında ehtiyatlar nəzərdə tutulmamışdır.

Vergiqoyma – Azərbaycan Respublikasının ticarət, o cümlədən vergi qanunvericiliyi birdən daha çox təfsirlərə yol verir. Bundan başqa, biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq vergi orqanlarının öz mülahizələrinə görə qərar vermələri riski də mövcuddur. Şirkət rəhbərliyinin biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar mülahizələrinə əsaslanan müəyyən mövqe vergi orqanları tərəfindən birmənalı qarşılanmamalıdırsa, Şirkət üçün əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanı bilər.

Belə qeyri-müəyyənlik halları maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi, dəyərsizləşmə üzrə zərər üçün ehtiyatların qiymətləndirilməsi və sövdələşmələrin bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı ola bilər. Bundan başqa, belə qeyri-müəyyənlik vergiyə cəlb olunan mənfəətin natamam hesablanması olaraq ehtiyat üzrə müvəqqəti fərqin qiymətləndirilməsi, habelə müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı dəyərsizləşmə üzrə zərər üçün ehtiyatların geri qaytarılması ilə də bağlı ola bilər. Qrup rəhbərliyi ödəniləcək vergi məbləğlərinin hesablandığını düşünür və buna görə də, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat nəzərdə tutulmamışdır.

Fəaliyyət mühiti – Azərbaycan kimi inkişaf etməkdə olan ölkələrin bazar mühitləri inkişaf etmiş ölkələrlə müqayisədə müxtəlif risklərə, o cümlədən iqtisadi, siyasi və sosial, habelə, hüquqi və qanunvericilik ilə bağlı risklərə daha çox məruzdurlar. Keçmiş təcrübəyə əsasən, faktiki yaxud düşünülmüş maliyyə problemləri və ya inkişaf edən ölkələrin iqtisadiyyatlarına investisiya qoyuluşu ilə bağlı düşünülmüş risklərin artması Azərbaycanın investisiya mühitinə və, bütövlüklə, Azərbaycan iqtisadiyyatına mənfi təsir göstərə bilər.

Azərbaycanda biznes fəaliyyətinə təsir edən qanun və qaydalar sürətlə dəyişməyə davam edir. Azərbaycan ərazisində vergi, valyuta və gömrük qanunvericilikləri müxtəlif formada təfsir olunur; hüquq və maliyyə xarakterli digər maneələr isə, Azərbaycanda hazırda fəaliyyət göstərən müəssisələr üçün əlavə çətinliklər yaradır. Azərbaycanın gələcək iqtisadi kursu dövlət tərəfindən həyata keçirilən maliyyə, iqtisadi və monitar yönümlü tədbirlərdən, habelə, hüquq, hüquqi tənzimləmə və siyasət sahələrindəki inkişafdan çox asılıdır.

Azərbaycanın maliyyə və kapital bazarlarına 2008-ci və 2009-cu illərdə neqativ təsirini göstərmiş dünya maliyyə böhranı səngimiş, Azərbaycanın iqtisadiyyatı isə, 2010-cu ildə müşahidə olunan artım tempini bərpa etmişdir. Buna baxmayaraq, əhəmiyyətli iqtisadi qeyri-müəyyənliklər hələ də qalmaqdadır. Dünya maliyyə sistemlərində sistemə risklərdən, o cümlədən kredit mühitində müşahidə olunan imkanların azalması prosesindən yaxud da neft və qaz qiymətlərinin enməsindən irəli gələn mənfi dəyişikliklər ölkə iqtisadiyyatının inkişafını ləngidə və ya tənəzzülə uğrada, Qrupun kapital vəsaitləri və onun dəyərində çıxış imkanlarına, ümumilikdə isə, onun biznes fəaliyyəti, əməliyyat nəticələri, maliyyə vəziyyəti və gələcək perspektivlərinə mənfi təsir göstərə bilər.

Azərbaycan nisbətən daha yüksək inflyasiya riski (dövlət statistika məlumatlarına əsasən istehlakçı qiymətinin inflyasiyası 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə bitən illər üzrə müvafiq olaraq 5,70 % və 4,84 % təşkil etmişdir) ilə üzləşir.

Azərbaycan külli miqdarda neft və qaz məhsullarının istehsalçısı və ixracatçısı olduğuna görə, ölkə iqtisadiyyatı, xüsusi olaraq, 2010 və 2009-cu illərdə dünya bazarlarında əhəmiyyətli dərəcədə dəyişkən olmuş neft və qaz qiymətlərinə qarşı həssasdır.

25. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Bank və onun əlaqəli tərəfləri hesab edilən törəmə müəssisələri arasında əməliyyatlar konsolidə zamanı silinmiş və bu qeyddə açıqlanmamışdır. Qrup və digər əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatlar aşağıda açıqlanır:

	Qeyd	31 dekabr 2010-cu il Əlaqəli tərəflərin qalığı	Maliyyə hesabatı müddəəsi üzrə ümumi kateqoriya	31 dekabr 2009-cu il Əlaqəli tərəflərin qalığı	Maliyyə hesabatı müddəəsi üzrə cəmi kateqoriya
Müştərilərə verilmiş kreditlər	14		69,843,583		59,258,712
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		2,406,263		13,085,203	
- Qrupun əsas idarə heyəti		11,239		396,576	
Dəyersizləşmə zərəri üzrə ehtiyat	14		(4,898,103)		(4,264,019)
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		(47,927)		(258,479)	
- Qrupun əsas idarə heyəti		(224)		(7,855)	
Digər aktivlər	19		3,016,115		937,306
- Qrupun əsas idarə heyəti		-		39,120	
Müştərilərin depozitləri	21		(41,217,338)		(47,945,042)
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		(748,587)		(13,946,300)	
- Qrupun əsas idarə heyəti		(50,526)		(60,875)	
Digər Ohdəliklər	22		(2,396,871)		(1,748,104)
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		-		-	
- Qrupun əsas idarə heyəti		(37,918)		(78,240)	
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xəttləri üzrə öhdəliklər	24		4,309,721		772,110
- Qrupun əsas idarə heyəti		29,054		186,443	
Akkreditiv və şərti öhdəliklərlə bağlı digər əməliyyatlar	24		817,041		2,154,079
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		-		2,154,079	
Buraxılmış zəmanətlər və oxşar təəhhüdlər	24		10,937,048		12,510,005
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		5,464,047		10,559,081	

Direktorlara və digər əsas idarə heyəti üzvlərinə əmək haqqları aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il		31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə ümumi kateqoriya
Əsas idarə heyətinə ödəmələr:				
- qısa-müddətli əmək müavinətləri	(503,977)	(3,108,039)	(783,611)	(2,679,435)
Cəmi	(503,977)	(3,108,039)	(783,611)	(2,679,435)

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə uçotda tanınmış aşağıdakı məbləğlər 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə bitən illər üzrə mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda daxil edilmişdir:

	Qeyd	31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il		31 dekabr 2009-cu il tarixinə bitən il	
		Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə ümumi kateqoriya
Faiz gəliri	4		9,984,492		7,280,180
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		579,522		605,977	
- Qrupun əsas idarə heyəti		44,674		37,555	
Faiz xərci	4		(3,898,957)		(2,534,862)
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		(56,799)		(155,610)	
- Qrupun əsas idarə heyəti		-		(1,781)	
Dəyersizləşmə üzrə ehtimal olunan zərər	5		(603,682)		(2,657,081)
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		210,552		(247,418)	
- Qrupun əsas idarə heyəti		(216)		(7,855)	
Haqq və komissiya gəliri	7		2,195,149		1,857,267
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		720,188		574,366	
- Qrupun əsas idarə heyəti		3,896		3,391	
Ümumi hesablanmış mükafatlar	8		5,126,207		4,360,268
Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		68,140		604,556	
Əməliyyat xərcləri	9		(6,603,989)		(5,640,075)
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		-		(40,050)	
- Qrupun əsas idarə heyəti		(503,977)		(783,611)	

26. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Ədalətli dəyər ləğvetmə və ya məcburi satış əməliyyatından fərqli olaraq tərəflərin öz istəyi və məlumatı ilə onlar arasında alətin birbaşa sövdələşmə yolu ilə mübadilə edilə biləcəyi məbləğ kimi müəyyən olunur.

Ədalətli dəyəri balans dəyərində yaxın olan aktivlər

Qısa–müddətli ödəmə dövrü (3 aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəliklər halında belə ehtimal edilir ki, onların balans dəyəri ədalətli dəyərində yaxındır. Belə ehtimal tələb olunanadək depozitlərə və ödəniş müddəti müəyyən olunmamış əmanət hesablarına da qarşı tətbiq olunur.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar

Fərdi müştərilərə kreditlər və avanslar həm dəyişən, həm də sabit faiz dərəcələri ilə təqdim olunur. Azərbaycan Respublikasında heç bir ikinci dərəcəli bazar fəaliyyət göstərmədiyindən, bu portfel üçün dəqiq bazar qiymətləri də mövcud deyil.

Sabit faiz dərəcəsi – bütün kreditlər sabit faiz dərəcəsi ilə təmin olunur. Ədalətli dəyər hesabat tarixində mövcud olan bazar dərəcələrinə uyğun vaxtı bitmiş eyni kreditlər kimi qiymətləndirilmişdir.

Aşağıda qeyd edilmiş ətraflı məlumatı istisna etməklə, Qrupun İdarə Heyyyəti maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri ilə onların balans dəyərinin eyni olduğunu hesab edirlər.

Satıla bilən investisiya qiymətli kağızlarının tərkibinə daxil edilmiş kapital qiymətli kağızlarının ədalətli dəyəri düzgün şəkildə hesablanma bilmir. Onların 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə balans dəyəri müvafiq olaraq 1,526,363 manat və 1,526,363 manat təşkil etmişdir. Belə səhmlər açıq satışa verilmədiyindən və ədalətli dəyərin hesablanması tətbiq oluna biləcək çox saylı müxtəlif rəqəmlər müşahidə olunduğundan, onların ədalətli dəyərinin hesablanması mümkün hesab edilmir.

27. KAPİTAL RİSKİNİN İDARƏEDİLMƏSİ

Qrup borc və kapital balansının optimallaşdırılması yolu ilə səhmdarlarının gəlirlərini maksimallaşdırmaqla yanaşı onun müəssisələrinin fasiləsizlik prinsipi əsasında fəaliyyət göstərə biləcəyini təmin etmək məqsədilə öz kapitalının idarə edilməsini həyata keçirir.

Qrupun kapitalının adekvatlığına digər üsulların tətbiqi ilə yanaşı Bazel Kapital Sazişi 1988 ilə müəyyən edilmiş əmsallar, habelə Qrup fəaliyyətinin müşahidə olunmasında Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən yaradılmış əmsallardan istifadə etməklə nəzarət olunur.

Ötən il ərzində Qrup xarici mənbələrin tətbiq etdiyi bütün kapital tələblərinə tam cavab vermişdir.

Qrupun kapital strukturu borcdan və kapitalda dəyişikliklər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda açıqlanan buraxılmış kapitaldan, ehtiyatlardan və bölüşdürülməmiş mənfəətdən təşkil olunmuş ana müəssisənin payçılara məxsus olan kapitaldan ibarətdir.

Aktiv və Öhdəliklərin İdarəedilməsi Komitəsi kapital strukturunu yarım ildən bir təhlil edir. Belə təhlilin bir hissəsi olaraq direktorlar şurası kapitalın dəyərində və hər kapital sinfi üzrə risklərə nəzərə yetirir. Direktorlar Şurasının tövsiyələrinə əsasən Qrup kapital strukturunun ümumi balansını dividendlərin ödənilməsi və yeni səhmlərin buraxılması yolu ilə tənzimləyir.

Qrupun bütövlükdə kapital riskinin idarəedilməsi siyasəti 2009-cu ildən dəyişdirilməmişdir.

Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş kəmiyyət ölçüləri tələb edir ki, Qrup ümumi (12%) və 1-ci dərəcəli kapitalın (6%) risk dərəcələri üzrə qiymətləndirilmiş aktivlərinə qarşı minimal nisbət və əmsallarını saxlamaq üçün kapitalın adekvatlığını təmin etsin.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə Qrupun Kapital Adekvatlığı məqsədləri üzrə cəmi kapital məbləği 30,426,385 manat, birinci dərəcəli kapital məbləği isə 31,189,567 manat olmaqla müvafiq olaraq 29% və 30% təşkil etmişdir.

31 dekabr 2009-cu il tarixinə Qrupun Kapital Adekvatlığı məqsədləri üzrə cəmi kapital məbləği 23,325,622 manat, birinci dərəcəli kapital məbləği isə 19,065,881 manat olmaqla müvafiq olaraq 47% və 39% təşkil etmişdir.

28. RİSKİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTLƏRİ

Risklərin idarə edilməsi Qrupun bankçılıq fəaliyyəti üçün fundamental hesab edilir və Qrup əməliyyatlarının əsas elementini təşkil edir. Qrup əməliyyatlarına xas olan əsas risklər aşağıdakılarla bağlıdır:

- Kredit riski
- Likvidlik riski
- Bazar riski

Qrup effektiv və səmərəli riskin idarəedilməsi prosesinin tətbiqinin önəmli olması faktını qəbul edir. Belə prosesin tətbiqinə imkan yaratmaq üçün Qrup riskin idarəedilməsi çərçivəsini yaratmışdır ki, bunun əsas məqsədi də Qrupu risklərdən qorumaqdan və Qrupa qarşıda qoyulmuş fəaliyyət məqsədlərinə nail olması üçün imkan yaratmaqdan ibarətdir. Risklərin idarəedilməsi çərçivəsi vasitəsilə Qrup aşağıdakı risklərin idarə edilməsini həyata keçirir:

Kredit riski

Qrup maliyyə aləti üzrə bir tərəfin öhdəliyin yerinə yetirə bilməməsi və nəticədə digər tərəfin itkilərə uğraması ilə bağlı riskdən ibarət olan kredit riskinə məruzdur.

Riskin idarəedilməsi və monitorinqi müəyyən edilmiş səlahiyyətlər çərçivəsində həyata keçirilir. Bu proseslər Kredit Komitəsi və Qrupun İdarəetmə Şurası tərəfindən icra edilir. Kredit Komitəsi tərəfindən hər hansı müraciət edilməyə qədər, kredit prosesləri üzrə bütün tövsiyələr (borcalan üçün təsdiqlənmiş məhdudiyyətlər və ya kredit sazişinə edilmiş düzəlişlər və sair) filialın riskin idarəedilməsi üzrə direktoru yaxud Risklərin İdarəedilməsi Departamenti tərəfindən təhlil edilir və təsdiqlənir. Gündəlik riskin idarəedilməsi prosesi Kredit Departamentlərinin Rəhbərləri yaxud Filialların Kredit Şöbələri tərəfindən həyata keçirilir.

Qrup bir borcalan yaxud borcalanlar qurpları və sənaye segmentləri üzrə qəbul edilmiş risklərin məbləğini məhdudlaşdırmaqla üzərinə götürdüyü kredit riskləri səviyyəsini strukturlaşdırır. Borcalan yaxud məhsul (sənaye sektoru) üzrə kredit riski səviyyəsinə qarşı qoyulmuş məhdudiyyət İdarəetmə Şurası tərəfindən rüblük təsdiqlənir. Banklar və brokerlər daxil olmaqla hər hansı bir borcalan halında riskə məruzqalma həddi daha sonra balans və balansdan kənar müddəalarla bağlı riskləri əhatə etməklə Kredit Komitəsi tərəfindən müəyyən olunmuş alt-limitlərlə məhdudlaşır. Limitlər müqabilində faktiki riskə məruzqalma hallarına gündəlik nəzarət olunur.

t

Müvafiq hesab edilən hallarda və əksər kreditlərlə əlaqədar olaraq Qrup girov, eləcə də fərdi və korporativ zəmanənlər qəbul edir. Bəzi kredit məbləğləri qeyd olunan təminat vasitələrinin mövcud olmadığı fərdi şəxslərə verilmiş kreditlərdən ibarətdir. Belə kreditlər davamlı olaraq nəzarətdə saxlanılır və illik yaxud daha qısa müddətlərdə təhlil edilir.

Kreditlərin ayrılması üzrə öhdəliklər kredit, zəmanət və ya akkreditiv formasında çıxış edən istifadə edilməmiş kredit vəsaitlərdən ibarətdir. Balansdan kənar uçotda olan maliyyə alətləri üzrə kredit riski müqavilə tərəfinin müqavilə şərtləri və müddəalarına əməl edə bilməməsi nəticəsində zərərin baş verməsi mümkünlüyü kimi müəyyən olunur. Kreditin ayrılması öhdəliyi üzrə kredit riskinə gəldikdə isə, Qrup realizə edilməmiş belə öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər potensial zərər riski ilə üzləşir. Lakin, zərərin ehtimal edilən məbləği realizə edilməmiş kredit öhdəliklərindən azdır, ona görə ki, kreditin ayrılması üzrə öhdəliklərin əksəriyyəti müştərilərin xüsusi kredit standartlarına davamlı qaydada cavab verə bilməsindən asılı olaraq şərti götürülür. Qrup maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat və maliyyə alətləri halında olduğu kimi, riskin təsir nəticələrinin yumşaldılması üçün limitləri və cari monitorinq prosesini tətbiq etməklə kreditlərin verilməsinin təsdiqlənməsi proseduruna əsaslanan eyni kredit siyasətini şərti öhdəliklərə də qarşı istifadə edir. Qrup balansdan kənar uçotda əks etdirilən şərti öhdəliklərin ödəniş müddətinə qədər dövrü nəzarətdə saxlayır, çünki daha uzun-müddətli öhdəliklər qısa-müddətli kredit öhdəlikləri ilə müqayisədə daha çox kredit riski dərəcəsinə məruz qalır.

Kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi

Qrupun kredit riskinə məruzqalma həddi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərindən asılıdır.

Aşağıdakı cədvəldə balans hesabatı, eləcə də balansdan kənar hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri ilə bağlı kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi göstərilir. Maliyyə vəziyyəti haqqında

hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri halında kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi həmin aktivlərin hər hansı əvəzləşdirmədən və girov sövdələşməsindən qabaq balans dəyərində bərabərdir. Qrupun şərti öhdəlikləri və kreditin ayrılması ilə bağlı öhdəlik üzrə kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi isə, qarşı tərəfin öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə həmin alətlərin müqavilə üzrə məbləğlərindən ibarət olur ki, bu halda da qarşı iddialar, girov və təminatlar dəyərini itirir.

	Riske maksimal məruzqalma həddi	Əvəzləşdirmə	Əvəzləşdirmədən sonra xalis maksimal məruzqalma həddi	Yerləşdirilmiş girov	Xalis məruzqalma həddi
31 dekabr 2010-cu il					
ARMB-kı vəsaitlər	18,114,021	-	18,114,021	-	18,114,021
Banklardan alınacaq vəsaitlər	25,361,765	-	25,361,765	-	25,361,765
Müştərilərə verilmiş kreditlər	66,437,456	1,580,599	64,856,857	59,038,576	5,818,281
Satıla bilən investisiyalar	5,966,336	-	5,966,336	-	5,966,336
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar	357,987	-	357,987	-	357,987
Digər maliyyə aktivləri	84,237	-	84,237	-	84,237
Verilmiş zəmanətlər və bənzər öhdəliklər	10,937,048	49,425	10,887,623	766,685	10,120,938
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xəttləri üzrə təəhhüdlər	4,309,721	-	4,309,721	-	4,309,721
Akkreditivlər və digər əməliyyatlarla bağlı şərti öhdəliklər	817,041	249,288	567,753	-	567,753
31 dekabr 2009-cu il					
ARMB-kı qalıq vəsaitlər	29,788,403	-	29,788,403	-	29,788,403
Banklardan alınacaq vəsaitlər	27,248,893	-	27,248,893	-	27,248,893
Müştərilərə verilmiş kreditlər	57,137,989	131,036	57,006,953	50,001,889	7,005,064
Satıla bilən investisiyalar	4,719,099	-	4,719,099	-	4,719,099
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar	773,126	-	773,126	-	773,126
Digər maliyyə aktivləri	35,191	-	35,191	-	35,191
Verilmiş zəmanətlər və bənzər təəhhüdlər	12,510,005	2,012,235	10,497,770	-	10,497,770
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xəttləri üzrə təəhhüdlər	772,110	-	772,110	-	772,110
Akkreditivlər və digər əməliyyatlarla bağlı şərti öhdəliklər	2,154,079	-	2,154,079	-	2,154,079

Balansdan kənar risk

Qrup balans uçotu halında olduğu kimi, əsas etibarlı ilə, balansdan kənar müddəalar halında da risklərin idarəedilməsi üzrə eyni siyasətləri tətbiq edir. Kreditlərin ayrılmasına öhdəliklər halında isə, həmçinin kredit və avanslar halında olduğu kimi, müştərilər və qarşı tərəflər ilə bağlı eyni kredit riskinin idarəedilməsi siyasətləri tətbiq olunur. Girov qarşı tərəfin imkanları və əməliyyatın mahiyyətindən asılı olaraq tələb edilə bilər.

Coğrafi təmərküzləşmə

Riskin idarəedilməsi Komitəsi qanunvericilik və qanuni tənzimləmə arenasında müşahidə olunan risklərə nəzarət edir və onların Qrupun fəaliyyətinə təsirini qiymətləndirir. Belə yanaşma Qrupa Azərbaycan Respublikasının investisiya mühitindəki mütərəddidlikdən yaranan itkiləri minimallaşdırmaq üçün imkan yaradır.

Aktiv və öhdəliklərin coğrafi təmərküzləşməsi aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	İƏİT-ə aid olmayan digər ölkələr	31 dekabr 2010-cu il tarixinə cəmi
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının				
Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	23,760,243	-	-	23,760,243
Banklardan alınacaq vəsaitlər	21,962,010	3,242,891	156,864	25,361,765
Müştərilərə verilmiş kreditlər	65,248,122	-	1,189,334	66,437,456
Satıla bilən investisiyalar	6,706,336	-	786,363	7,492,699
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar	214,910	44,723	98,354	357,987
Digər maliyyə aktivləri	75,782	-	8,455	84,237
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə aktivləri	117,967,403	3,287,614	2,239,370	123,494,387
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş				
depozitlər	19,626,922	32,987,294	-	52,614,216
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	41,217,338	-	-	41,217,338
Təkrarsığorta əməliyyatlarından yaranan öhdəliklər	336,661	4,533	27,220	368,414
Digər maliyyə öhdəlikləri	368,582	-	-	368,582
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri	61,549,503	32,991,827	27,220	94,568,550
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ ALƏTLƏRİ ÜZRƏ XALIS MÖVQE	56,417,900	(29,704,213)	2,212,150	
	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	İƏİT-ə aid olmayan digər ölkələr	31 dekabr 2009-cu il tarixinə cəmi
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının				
Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	35,298,673	-	-	35,298,673
Banklardan alınacaq vəsaitlər	18,630,225	5,046,000	3,572,668	27,248,893
Müştərilərə verilmiş kreditlər	55,401,317	-	1,736,672	57,137,989
Satıla bilən investisiyalar	5,459,099	-	786,363	6,245,462
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar	515,154	171,756	86,216	773,126
Digər maliyyə öhdəlikləri	35,191	-	-	35,191
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri	115,339,659	5,217,756	6,181,919	126,739,334
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş				
depozitlər	15,635,802	33,291,477	-	48,927,279
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	40,759,539	2,058,515	5,126,988	47,945,042
Təkrarsığorta əməliyyatlarından yaranan öhdəliklər	350,715	128,909	24,902	504,526
Digər maliyyə öhdəlikləri	292,702	-	-	292,702
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri	57,038,758	35,478,901	5,151,890	97,669,549
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ ALƏTLƏRİ ÜZRƏ XALIS MÖVQE	58,300,901	(30,261,145)	1,030,029	

Girov

Tələb olunan girovun məbləği və növü qarşı tərəf ilə bağlı kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılı olaraq müəyyənləşdirilir. Girov növlərinin qəbul edilə bilməsi və qiymətləndirmə parametrlərinə dair qaydalar tətbiq olunur.

Qəbul edilən əsas girov növlərinə aşağıdakılar aiddir:

- Kommersiya kreditləri halında, daşınmaz əmlak vasitələri, mal-material ehtiyatlarına qarşı girov hüququ
- Fiziki şəxslərə kreditlərin verilməsi halında, yaşayış sahəsinin ipotekası.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə bankın fərdi halda dəyərsizləşdiyi müəyyən edilmiş kreditlər ilə əlaqədar saxladığı girovun ədalətli dəyəri 6,768,531 manat (2009: 9,074,809 manat) təşkil etmişdir. Girov daşınmaz əmlak, avadanlıq, və nəqliyyat vasitələri ibarətdir.

İl ərzində bank hesabat tarixinə balans dəyəri 1,206,226 manat (2009: 177,416 manat) təşkil edən hazırda satışa verilmiş əmlaka sahiblik hüququnu əldə etmişdir.

Rəhbərlik girovun bazar dəyərini müşahidə altında saxlayır, baza sazişinə əsasən əlavə girov tələb edir, habelə dəyərsizləşmə üzrə ehtimal olunan zərərin müvafiq məbləğdə olduğunu təhlil etdiyi müddətdə aldığı girovun bazar qiymətlərini müşahidə edir.

Maliyyə aktivi sinfi üzrə kredit keyfiyyəti

Aşağıdakı cədvəldə müddəti bitməyən və dəyərsizləşməyən Qrupun digər maliyyə aktivləri reytingi açıqlanır:

31 dekabr 2010-cu il	AA	A	BBB	<BBB	Reyting dərəcəsi müəyyən olunmamış	Cəmi
Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	-	-	18,114,021	-	-	18,114,021
Banklardan alınacaq vəsaitlər	436,977	1,249,006	20,855,165	1,293,531	1,527,086	25,361,765
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	-	-	52,263,395	52,263,395
Satıla bilən investisiyalar	-	-	6,752,699	-	740,000	7,492,699
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar	-	-	-	-	357,987	357,987
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	84,237	84,237
31 dekabr 2009-cu il						
Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	-	-	-	29,788,403	-	29,788,403
Banklardan alınacaq vəsaitlər	1,853,080	3,153,346	3,396,675	13,380,992	5,464,800	27,248,893
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	-	-	38,219,532	38,219,532
Satıla bilən investisiyalar	-	-	-	5,505,462	740,000	6,245,462
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar	-	-	-	-	773,126	773,126
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	35,191	35,191

Qrup beynəlxalq agentliklər tərəfindən reyting dərəcəsi müəyyən edilməmiş qarşı tərəflərlə bir çox sövdələşmələr bağlayır. Qrup qarşı tərəflərin beynəlxalq reyting agentliklərinin təqdim etdiyi reyting göstəriciləri ilə müqayisə oluna biləcək səviyyədə reyting dərəcələrini müəyyən etməyə imkan yaradan daxili modellərini işləyib hazırlamışdır. Korporativ borcalanları qiymətləndirmək məqsədilə Qrupda borcalanların kredit reyting dərəcələrinin müəyyənəndirilməsi üçün metodologiya hazırlanmışdır. Bu metod borcalanın reytingini, eləcə də kredit üzrə girovun reytingini hesablamaq və təyin etmək/təsdiqləmək imkanını verir. Sistem borcalanın əsas fəaliyyət göstəricilərindən asılı olaraq verilmiş standartın obyektivliyinin yetərli olmadığı təqdirdə mütəxəssis tərəfindən cüzi düzəliş ediləcəyi ehtimal olunmaqla keyfiyyət qiymətləndirilməsi modelinə əsaslanır. Metod aşağıdakı meyarlar qrupu əsasında reyting dərəcəsinin müəyyənəndirilməsini nəzərdə tutur : borcalanın bazar göstəriciləri, qüvvil, kredit tarixi, məlumatın şəffaflığı və möhtəbərliliyi, biznes fəaliyyəti və müəssisələrin fəaliyyət mühiti haqqında məlumat, Qrup və borcalan arasında münasibətlər, borcalanın maliyyə vəziyyəti, biznes fəaliyyəti və təqdim edilmiş girov. Maliyyə vəziyyəti və biznes fəaliyyəti ən vacib meyarlardır. Buna görə də, keyfiyyət qiymətləndirilməsi modeli borcalanın və kreditin ümumi qiymətləndirilməsi üçün şərait yaradır.

Borcaların keyfiyyət üzrə qiymətləndirilməsi modeli Qrupda kiçik və orta ölçülü müəssisələrə kreditlər ilə bağlı qiymətləndirmənin aparılması və belə kreditlərin ayrılmasına dair qərar verilməsi məqsədilə işlənib hazırlanmışdır. Keyfiyyət qiymətləndirilməsi modeli adi kredit məhsulları ilə əlaqədar olaraq hazırlanmış və borcaların əsas fəaliyyət göstəricilərindən ibarətdir: maliyyə vəziyyəti, borcalarla münasibətlər, idarəetmə keyfiyyəti, məqsədyönlü istifadə, yerləşmə, kredit tarixi, girov və sair.

Borcaların parametrlərinə əsaslanan keyfiyyətin qiymətləndirilməsi kredit ilə bağlı qərar qəbul etmə prosesinin əsas amillərindən biridir.

Fərdi borcaların qiymətləndirilməsi metodologiyası aşağıdakı meyarlara əsaslanır: təhsil, məşğulluq, maliyyə durumu, kredit tarixi, borcaların sahib olduğu əmlak. Kreditin maksimal həddi əldə edilmiş məlumata əsasən hesablanır. Kreditin maksimal həddi borcalana borc təzyiqi əmsalı əsasında hesablanır.

Qrup daxili metodologiyalarını korporativ kreditlərə və fiziki şəxslərə verilən kredit qruplarına qarşı tətbiq edir. Keyfiyyətin qiymətləndirilməsi metodologiyaları müəyyən məhsullar üçün xüsusi olaraq hazırlanıb və kredit müddətinin müxtəlif mərhələlərində tətbiq olunur. Nəticə etibarlı ilə isə, maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat üzrə müştərilərə verilmiş kreditlərin ödənilməmiş qalıqlarına uyğun gələn çarpaz məhsul keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi ilə müqayisə aparılması mümkün olmur. Bu kimi bir çox müfəssəl məlumatlar təqdim olunmur.

Müştərilərə verilmiş kreditlərdən başqa digər maliyyə aktivləri onlara Fitch, Standard & Poor's və Moody's kimi beynəlxalq səviyyədə tanınmış agentliklər tərəfindən verilən kredit reytinginə görə dərəcələrə bölünür. AAA mümkün ən yüksək reyting dərəcəsi hesab edilir. İnvestisiya dərəcəli maliyyə aktivlərinin reytingi AAA-dan BBB-ya kimi dəyişir. Reytingi BBB-dan aşağı olan maliyyə aktivləri qeyri-investisiya dərəcəli aktiv kimi təsnifləşdirilir.

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlərin məbləği müvafiq olaraq 18,114,021 manat və 29,788,403 manat təşkil etmişdir. Beynəlxalq reyting agentliklərinə əsasən Azərbaycan Respublikasının kredit reytingi 2010-cu ildə BBB- (2009-cu ildə: BB+) dərəcəsinə uyğun gəlmişdir.

Aşağıdakı cədvəldə fiziki şəxslərə və korporativ müştərilərə verilmiş dəyərsizləşməmiş kreditlərin təhlili və onların daxili reytingə əsasən üç kateqoriyalara təsnifləşdirilməsi əks olunur:

- “Aktivliyi yüksək olan kreditlər” adlı kateqoriyaya Bankla və digər kredit təşkilatları ilə istisnasız kredit tarixçəsi olan müştərilərə verilmiş, ödənişində heç bir gecikmələr olmayan az riskli kreditlər daxildir. Bu da öz növbəsində gəlirli və maliyyə dayanıqlılığında heç bir tənəzzül olmayan biznesi əks etdirir.
- “Aktivliyi orta olan kreditlər” adlı kateqoriyaya Bankla və digər kredit təşkilatları ilə əhəmiyyətsiz istisnalarla davamlı kredit tarixçəsi olan müştərilərə verilmiş, ödənişində heç bir gecikmələr olmayan orta riskli kreditlər daxildir. Bu da öz növbəsində keçən illərdə heç bir tənəzzül olmayan biznesi və hal-hazırda orta səviyyədə olan maliyyə fəaliyyətini əks etdirir.
- “Digər” adlı kateqoriyalı kreditlərə yuxarıda göstərilən iki kateqoriyaya daxil olmayan borclulara verilən vaxtı keçmiş kreditlər daxildir.

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Aktivliyi yüksək olan kreditlər	23,453,115	1,209,864
Aktivliyi orta olan kreditlər	4,754,134	14,797,845
Digər dəyərsizləşməmiş kreditlər	5,343,867	2,768,814
Cəmi fiziki şəxslərə verilmiş dəyərsizləşməmiş kreditlər	33,551,116	18,776,523

Aşağıdakı cədvəldə korporativ müştərilərə verilmiş dəyersizləşməmiş kreditlərin təhlili və onların sektor üzrə daxili təsnifləşdirmələrinə əsasən kateqoriyalara təsnifləşdirilməsi əks olunur:

	31 dekabr 2010-cu il	31 dekabr 2009-cu il
Aktivliyi yüksək olan kreditlər	12,160,690	9,696,931
Aktivliyi orta olan kreditlər	888,093	6,717,157
Digər dəyersizləşməmiş kreditlər	5,663,496	3,028,921
Cəmi korporativ müştərilərə verilmiş dəyersizləşməmiş kreditlər	18,712,279	19,443,009

Bank sistemi ümumiyyətlə müştərilərə verilən kreditlər və bank daxili depozitlər ilə əlaqədar olaraq kredit riski ilə üzləşir. Müştərilərə verilən kreditlər ilə bağlı belə kreditə məruzqalma halı Azərbaycan daxilində müşahidə olunur. Qeyd olunan riskə məruzqalma halları Qrupun risklərin idarəedilməsi siyasəti ilə müəyyən edilmiş kredit həddi və kredit ödəmə qabiliyyəti üzrə qaydaların pozulmadığını təmin etmək məqsədilə nəzarət altında saxlanılır.

Şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditlər və avanslar

Kreditlər və avansların şərtləri müştərilərlə davamlı münasibətlərin bir hissəsi yaxud da borcalanın vəziyyətində baş vermiş mənfi dəyişikliklərə cavab olaraq adətən təkrar razılaşdırılır. İkinci halda şərtlərin təkrar razılaşdırılması borc ödəniş müddətlərinin yaxud da həqiqətən maliyyə çətinlikləri ilə üzləşən borcalanlara Bank tərəfindən təklif olunan güzəştli faiz dərəcələrini nəzərdə tutan geri ödəniş planlarının uzadılması ilə nəticələnir. Bu isə aktivin müddəti keçmiş olmaqda davam etməsinə və şərtləri təkrar razılaşdırılmış faiz və əsas borc ödənişləri belə aktivin ilkin balans dəyərini bərpa etməyəcəyi təqdirdə onun fərdi qaydada dəyersizləşməsinə gətirib çıxarır. Digər hallarda, şərtlərin təkrar razılaşdırılması prosesi yeni kredit sazişinin bağlanması ilə nəticələnir.

Likvidlik riski

Likvidlik riski ödənilməli olduğu dövrdə depozitlərin çıxarılması tələbi və maliyyə alətləri ilə bağlı digər maliyyə öhdəliklərinin qarşılanması üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması ilə bağlı riskdir.

AÖİK (Aktivlərin və Öhdəliklərin İdarəetmə Komitəsi) belə növ riskləri ödəniş müddətinin təhlili yolu ilə nəzarətdə saxlamaqla Qrupun növbəti maliyyə ili üçün strategiyasını müəyyənləşdirir. Cari likvidlik onun saxlanması və pul vəsaitləri axınının optimallaşdırılması üçün valyuta bazarında ticarət əməliyyatlarında iştirak edən Xəzinədarlıq Şöbəsi tərəfindən idarə olunur.

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Qrup aktivlər/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olaraq müştərilər və bank əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitləri axınlarının gündəlik monitorinqini həyata keçirir. Rəhbərlik depozitlərin çıxarılması tələbinin qarşılanması üçün ödənilmə müddəti çatmış vəsaitlər üzrə minimal məbləğ həddlərini və belə tələblərin gözlənilməz məbləğlərdə irəli sürüldüyü təqdirdə təmin edilməsi üçün istifadəyə hazır olmalı banklar arası və digər borc vəsaitlərinin minimal məbləğinə qarşı məhdudiyyətlər müəyyənləşdirir.

Likvidlik riskinin təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir. Bu təqdimat Qrupun əsas idarə heyətinə qrup daxilində verilmiş məlumatlara əsaslanır.

	Ölçülmüş orta effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən çox	Ödəniş müddəti müəyyən olunmamış	31 dekabr 2010-cu il tarixinə cəmi
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ								
<i>Sabit faiz dərəcəli alətlər</i>								
Banklardan alınacaq vəsaitlər	13.11%	25,583	780,000	18,885,787	-	-	1,121,674	20,813,044
Müştərilərə verilmiş kreditlər	13.07%	8,285,854	11,932,143	26,781,879	13,190,947	2,761,041	3,485,592	66,437,456
Satıla bilə investisiyalar	3.00%	5,966,336	-	-	-	-	-	5,966,336
Cəmi sabit faiz hesablanan maliyyə aktivləri		14,277,773	12,712,143	45,667,666	13,190,947	2,761,041	4,607,266	93,216,836
<i>Faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri</i>								
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər		23,651,160	-	-	-	-	109,083	23,760,243
Banklardan alınacaq vəsaitlər		4,460,952	-	-	-	-	87,769	4,548,721
Satıla bilən investisiyalar		-	-	-	-	-	1,526,363	1,526,363
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar		-	-	357,987	-	-	-	357,987
Digər maliyyə aktivləri		84,237	-	-	-	-	-	84,237
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri		28,196,349	-	357,987	-	-	1,723,215	30,277,551
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə aktivləri		42,474,122	12,712,143	46,025,653	13,190,947	2,761,041	6,330,481	123,494,387
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ								
<i>Sabit faiz dərəcəli alətlər</i>								
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	5.03%	1,379,196	533,707	33,983,038	16,026,381	439,913	-	52,362,235
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	10.99%	599,604	320,194	2,441,732	2,104,849	-	-	5,466,379
Cəmi sabit faiz hesablanan maliyyə öhdəlikləri		1,978,800	853,901	36,424,770	18,131,230	439,913	-	57,828,614
<i>Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri</i>								
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		251,981	-	-	-	-	-	251,981
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		35,750,959	-	-	-	-	-	35,750,959
Sığorta əməliyyatlarından yaranan öhdəliklər		-	-	368,414	-	-	-	368,414
Digər maliyyə öhdəlikləri		368,582	-	-	-	-	-	368,582
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri		36,371,522	-	368,414	-	-	-	36,739,936
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri		38,350,322	853,901	36,793,184	18,131,230	439,913	-	94,568,550
Faiz dərəcələrinin dəyişməsinə həssaslıq kəsiri		12,298,973	11,858,242	9,242,896	(4,940,283)	2,321,128		
Kumulativ faiz dərəcələrinin dəyişməsinə həssaslıq kəsiri		12,298,973	24,157,215	33,400,111	28,459,828	30,780,956		
Likvidlik kəsiri		4,123,800	11,858,242	9,232,469	(4,940,283)	2,321,128		
Kumulativ likvidlik kəsiri		4,123,800	15,982,042	25,214,511	20,274,228	22,595,356		

	Ölçülmüş orta effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən çox	Ödəniş müddəti müəyyən olunmamış	31 dekabr 2009-cu il tarixinə cəmi
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ								
Sabit faiz dərəcəli alətlər								
Banklardan alınacaq vəsaitlər	13.30%	392,979	1,055,844	14,574,522	-	-	1,081,907	17,105,252
Müştərilərə verilmiş kreditlər	13.54%	3,883,037	5,104,340	26,635,120	14,524,746	3,565,437	3,425,309	57,137,989
Satıla bilən investisiyalar	2.44%	4,719,099	-	-	-	-	-	4,719,099
Cəmi sabit faiz hesablanan aktivlər		8,995,115	6,160,184	41,209,642	14,524,746	3,565,437	4,507,216	78,962,340
Faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri								
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər		35,179,553	-	-	-	-	119,120	35,298,673
Banklardan alınacaq vəsaitlər		10,063,331	-	-	-	-	80,310	10,143,641
Satıla bilən investisiyalar		-	-	-	-	-	1,526,363	1,526,363
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar		165,593	607,533	-	-	-	-	773,126
Digər maliyyə aktivləri		35,191	-	-	-	-	-	35,191
Cəmi fazi hesablanmayan maliyyə aktivləri		45,443,668	607,533	-	-	-	1,725,793	47,776,994
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə aktivləri		54,438,783	6,767,717	41,209,642	14,524,746	3,565,437	6,233,009	126,739,334
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ								
Sabit faiz dərəcəli alətlər								
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	9.82%	4,501,865	5,080,077	25,761,844	13,100,948	479,357	-	48,924,091
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	10.38%	80,267	163,805	9,995,447	437,024	-	-	10,676,543
Cəmi sabit faiz hesablanan maliyyə öhdəlikləri		4,582,132	5,243,882	35,757,291	13,537,972	479,357	-	59,600,634
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri								
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		3,188	-	-	-	-	-	3,188
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		37,268,499	-	-	-	-	-	37,268,499
Sığorta əməliyyatlarından yaranan öhdəliklər		-	-	504,526	-	-	-	504,526
Digər maliyyə öhdəlikləri		262,470	30,232	-	-	-	-	292,702
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri		37,534,157	30,232	504,526	-	-	-	38,068,915
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri		42,116,289	5,274,114	36,261,817	13,537,972	479,357	-	97,669,549
Faiz dərəcələrinin dəyişməsinə həssaslıq kəsiri		4,412,983	916,302	5,452,351	986,774	3,086,080		
Kumulativ faiz dərəcələrinin dəyişməsinə həssaslıq kəsiri		4,412,983	5,329,285	10,781,636	11,768,410	14,854,490		
Likvidlik kəsiri		12,322,494	1,493,603	4,947,825	986,774	3,086,080		
Kumulativ likvidlik kəsiri		12,322,494	13,816,097	18,763,922	19,750,696	22,836,776		

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən ödəniş müddətinə qədərki dövr müqavilə dövrlərinə uyğun gəlir. Lakin, qüvvədə olan qanunlara əsasən fiziki şəxslərin depozit müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam vermək hüququna malikdirlər.

Aşağıdakı cədvəllərdə Qrupun geri ödəniş müddətləri razılaşdırılmış qeyri-derivativ maliyyə öhdəliklərinin müqavilə üzrə qalan ödəniş müddətlərinin təfərrüatları göstərilir. Cədvəllər Qrupdan ödəniş etməsinin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarix əsasında maliyyə öhdəliklərinin diskontlaşdırılmamış pul axınları üzrə tərtib edilmişdir. Cədvəllərdə həm faiz, həm də əsas pul axını məbləğləri göstərilir. Faiz axınlarının üzən faiz dərəcələr üzrə baş verdiyi halda, diskontlaşdırılmamış məbləğlər hesabat dövrünün sonunda faiz dərəcəsi əyrisi əsasında müəyyən olunur. Müqavilə üzrə ödəniş müddəti Qrupdan ödəniş etməsinin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarixə əsasən müəyyən olunur.

	Ölçülmüş orta effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən çox	31 dekabr 2010-cu il tarixinə cəmi
Sabit faiz dərəcəli alətlər							
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	5.03%	1,587,708	894,271	34,680,704	16,507,570	612,070	54,282,323
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	10.99%	631,605	387,103	2,816,688	2,290,985	-	6,126,381
Cəmi sabit faiz hesablanan maliyyə öhdəlikləri		2,219,313	1,281,374	37,497,392	18,798,555	612,070	60,408,704
Faiz hesablanmayan alətlər							
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		251,981	-	-	-	-	251,981
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		35,750,959	-	-	-	-	35,750,959
Təkrarsığorta əməliyyatlarından yaranan öhdəliklər		-	-	368,414	-	-	368,414
Digər maliyyə öhdəlikləri		368,582	-	-	-	-	368,582
Maliyyə zəmanətləri üzrə öhdəliklər		10,937,048	-	-	-	-	10,937,048
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xəttləri üzrə təəhhüdlər		4,309,721	-	-	-	-	4,309,721
Akkreditiv və şərti öhdəliklərlə bağlı digər əməliyyatlar üzrə təəhhüdlər		817,041	-	-	-	-	817,041
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		52,435,332	-	368,414	-	-	52,803,746
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		54,654,645	1,281,374	37,865,806	18,798,555	612,070	113,212,450

	Ölçülmüş orta effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən çox	31 dekabr 2009- cu il tarixinə cəmi
Sabit faiz dərəcəli alətlər							
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	9.82%	4,800,199	5,623,459	26,777,245	13,298,586	579,196	51,078,685
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	10.38%	120,541	257,178	10,983,762	494,281	-	11,855,762
Cəmi sabit faiz hesablanan maliyyə öhdəlikləri		4,920,740	5,880,637	37,761,007	13,792,867	579,196	62,934,447
Faiz hesablanmayan alətlər							
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		3,188	-	-	-	-	3,188
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		37,268,499	-	-	-	-	37,268,499
Təkrarsığorta əməliyyatlarından yaranan öhdəliklər		-	-	504,526	-	-	504,526
Digər maliyyə öhdəlikləri		262,470	30,232	-	-	-	292,702
Maliyyə zamanətləri üzrə öhdəliklər		12,510,005	-	-	-	-	12,510,005
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə təəhhüdlər		772,110	-	-	-	-	772,110
Akkreditiv və şərti öhdəliklərlə bağlı digər əməliyyatlar üzrə təəhhüdlər		2,154,079	-	-	-	-	2,154,079
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		52,970,351	30,232	504,526	-	-	53,505,109
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		57,891,091	5,910,869	38,265,533	13,792,867	579,196	116,439,556

Yuxarıdakı maliyyə zamanəti müqavilələri üzrə daxil edilmiş məbləğlər zamanət üzrə qarşı tərəfin tələbi ilə tam zamanəti verilmiş məbləğ üzrə razılaşmaya əsasən Qrupun ödəməli olacağı maksimum məbləğdir. Hesabat dövrünün sonuna gözləntilərə əsasən Qrup hesab edir ki, qeyd olunan razılaşma üzrə heç bir məbləğin ödənilməli olacağı ehtimal edilmir. Lakin, bu təxminlər qarşı tərəfin, mümkün hal olaraq, əldə saxladığı zamanəti verilmiş maliyyə debitor borclarının kredit itkiləri ilə üzləşməsinin iddia edəcəyi ehtimalından asılı olaraq dəyişə bilər.

Zəmanət üzrə qarşı tərəf tam zamanəti verilmiş məbləğləri tələb edəcəyi təqdirdə maliyyə zamanəti müqavilələrinə əsasən Qrupun ödənilməli olacağı məbləğ 10,937,048 manat (2009-cu ildə: 12,510,005 manat) təşkil edir.

Bazar riski

Bazar riski bazardakı qiymət və məzənnələr səviyyəsində dəyişikliklərin yaxud onların mütərəddidliyinin Qrupun gəlir və ya kapitalına yaxud da onun biznes məqsədlərinin reallaşdırılması imkanlarına mənfi təsir göstərməsi riskidir. Bazar riski faiz dərəcəsi riski kimi, valyuta riski, kredit spredləri, əmtəə qiymətləri və qiymətli kağızların qiyməti aiddir. Qrupun riski ölçmə üsullarında və ya üzləşdiyi riskdə yaxud da qeyd olunan risklərin idarə edildiyi və ölçüldüyü tərzdə heç bir dəyişikliklər baş verməmişdir.

Qrup daxilindəki müəssisələr həm sabit, həm də üzən faiz dərəcələri ilə borc vəsaitlər cəlb etdiyindən Qrup faiz riskləri ilə üzləşir. Risk Qrup tərəfindən sabit və üzən faiz dərəcələrinin müvafiq şəkildə vəhdəti yaradılmaqla idarə olunur.

AÖİK həmçinin Qrupu müsbət faiz marjası ilə təmin edən onun faiz dərəcəsi mövqeyini uyğunlaşdırmaqla faiz riskini və bazar risklərini idarə edir. Xəzinədarlıq şöbəsi Qrupun cari maliyyə nəticələrinin monitorinqini həyata keçirir, Qrupun faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və mənfəətinə təsirini hesablayır.

Qrupun kredit müqavilələrinin, eləcə də faiz hesablanan digər maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əksəriyyəti ya sabit faiz dərəcəsini daşıyır, yada ki, kredit verənin seçimi ilə faiz dərəcələrinin dəyişdirilməsinə yol verən müddəalar nəzərdə tutur. Qrup faiz dərəcəsi marjasını nəzarətdə saxlayır və bu səbəbdən əhəmiyyətli faiz dərəcəsi riskinə və ya sonrakı pul axınları riskinə məruz qalmadığını hesab edir.

Faiz dərəcəsinə qarşı həssaslıq

Qrup bazar mühitindəki mənfi dəyişikliklərdən irəli gələ biləcək potensial itkiləri dövrü olaraq hesablamaqla ədalətli dəyərin faiz dərəcəsi riskini idarə edir. Xəzinədarlıq şöbəsi Qrupun cari maliyyə nəticələrinin monitorinqini həyata keçirir, Qrupun ədalətli dəyərin faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və onun gəlirliliyinə təsirini hesablayır.

Dəyişkən faiz dərəcəli maliyyə aktivləri və öhdəlikləri olmadığı halda həssaslıq təhlilinə təsir göstərən hallar mövcud deyil.

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrində dəyişikliklər baş verməsi səbəbindən maliyyə alətlərinin dəyəri mütləq olacağı ilə bağlı riskdir. Qrup üstünlük təşkil edən xarici valyuta mübadiləsi məzənnəsində mütləq dəyişikliyin baş verməsi nəticəsində onun maliyyə vəziyyəti və vəsaitlər hərəkətinin təsirə məruz qala biləcəyi halı ilə üzləşir.

AÖİK təxmin edilən manat devalvasiyası və digər makroiqtisadi göstəricilər əsasında açıq valyuta mövqeyinin idarəedilməsi yolu ilə valyuta riskinə nəzarət edir ki, bu da Qrupa valyutaların milli valyutaya qarşı mübadilə məzənnələrinin dəyişməliyindən irəli gələn əhəmiyyətli zərərin azaldılması üçün imkan yaradır. Xəzinədarlıq şöbəsi Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının tələblərinə uyğunlaşmanı təmin etmək məqsədilə Qrupun açıq valyuta mövqeyinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir.

Qrupun aktiv və öhdəliklərinin ifadə edildiyi əsas valyutalar üzrə açıq mövqeyi aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ dolları =	AVRO 1 AVRO =	Digər valyuta	31 dekabr 2010-cu il üzrə cəmi
		0.7979 manat	1.0560 manat		
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	22,265,553	1,282,240	193,391	19,059	23,760,243
Banklardan alınacaq vəsaitlər	8,883,890	16,407,217	52,316	18,342	25,361,765
Müştərilərə verilmiş kreditlər	46,528,055	18,709,457	1,199,944	-	66,437,456
Satıla bilən investisiyalar	6,706,336	-	-	786,363	7,492,699
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar	157,151	200,836	-	-	357,987
Digər maliyyə aktivləri	5,077	79,160	-	-	84,237
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə aktivləri	84,546,062	36,678,910	1,445,651	823,764	123,494,387
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	19,185,902	33,155,075	273,239	-	52,614,216
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	37,117,887	3,576,971	513,518	8,962	41,217,338
Təkrarsığorta əməliyyatlarından yaranan öhdəliklər	207,126	138,930	22,358	-	368,414
Digər maliyyə öhdəlikləri	292,372	76,210	-	-	368,582
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri	56,803,287	36,947,186	809,115	8,962	94,568,550
AÇIQ MÖVQE	27,742,775	(268,276)	636,536	814,802	

	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ = 0.8031 manat	AVRO 1 AVRO = 1.1499 manat	Digər valyuta	31 dekabr 2009-cu il tarixinə cəmi
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	33,234,640	1,701,218	362,815	-	35,298,673
Banklardan alınacaq vəsaitlər	8,177,364	15,438,479	3,618,076	14,974	27,248,893
Müştərilərə verilmiş kreditlər	33,345,960	22,056,977	1,735,052	-	57,137,989
Satıla bilən investisiyalar	5,459,099	-	-	786,363	6,245,462
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borclar	282,772	420,661	69,693	-	773,126
Digər maliyyə aktivləri	35,191	-	-	-	35,191
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə aktivləri	80,535,026	39,617,335	5,785,636	801,337	126,739,334
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	15,632,614	33,294,665	-	-	48,927,279
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	35,999,942	7,955,861	3,976,838	12,401	47,945,042
Təkrarsığorta əməliyyatlarından yaranan öhdəliklər	185,314	222,975	96,237	-	504,526
Digər maliyyə öhdəlikləri	291,412	1,290	-	-	292,702
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri	52,109,282	41,474,791	4,073,075	12,401	97,669,549
AÇIQ MÖVQE	28,425,744	(1,857,456)	1,712,561	788,936	

Valyuta riskinə qarşı həssaslıq

Aşağıdakı cədvəldə manatın müvafiq xarici valyutalara qarşı mübadilə məzənnəsinin 10% dərəcəsində artması və ya azalması halına qarşı Qrupun həssaslığını göstərən təfərrüatlar açıqlanır. Xarici valyuta riski Qrup daxilində əsas rəhbərlik heyətinə məruzə olunarkən 10 %-lik həssaslıq dərəcəsinə istinad edilir və bu dərəcə rəhbərliyin xarici valyuta məzənnələrində kifayət qədər mümkün dəyişikliklərin baş verməsinin qiymətləndirilməsini göstərir. Həssaslığın təhlili yalnız xarici valyutada ifadə edilmiş qalıq monetar vəsaitləri ehtiva edir və xarici valyuta məzənnələrində 10%-lik dəyişiklik nəzərə alınmaqla onların dövrün sonundakı valyuta mövqeyinin bir valyutadan digərinə çevrilməsinə düzəliş edir. Aşağıdakı müsbət rəqəmlər manatın müvafiq valyutaya qarşı 10% dərəcədə güclənməsi müqabilində mənfəət və digər kapital vəsaitlərində baş vermiş artımı göstərir. Manatın müvafiq valyutaya qarşı 10% dərəcədə zəifləyəcəyi təqdirdə mənfəət və digər kapital vəsaitləri müqayisəli təsirə məruz qala, aşağıdakı balans göstəriciləri isə mənfi rəqəmlərlə ifadə oluna bilər.

	ABŞ dollarının təsiri		AVRO-nun təsiri	
	2010-cu il	2009-cu il	2010-cu il	2009-cu il
Mənfəət və ya zərər və kapital	26,828	185,746	(i) (63,654)	(171,256)

(i) Bu əsasən hesabat dövrünün sonunda Qrupun ABŞ dolları ilə ifadə olunmuş debitor və kreditor borcları ilə bağlı qalmaqda olan riskə məruzqalma halına şamil edilir.

Rəhbərlik hesab edir ki, həssaslığın təhlili qaçılmaz xarici valyuta mübadiləsi riskinin səciyyələrini açıqlamır, çünki, ilin sonuna olan itkilər riski il ərzindəki itkilər riskini əks etdirmir.

Qrupun xarici valyutaya qarşı həssaslığı əsasən ABŞ dollarında saxlanılan investisiyaların satılması və ABŞ dolları ilə ifadə edilmiş ticarət kreditor borclarının azalmasına gətirib çıxaran maliyyə ilinin sonuncu rübü ərzində eyni adlı valyutadakı satış əməliyyatları həcmnin azalması səbəbindən cari dövrdə azalmışdır.

Həssaslıq təhlilinin məhdudiyyətləri

Yuxarıda qeyd olunan cədvəllər digər ehtimallar dəyişmədiyi halda əsas ehtimaldakı dəyişikliyin təsirini əks etdirir. Reallıqda, ehtimallar və digər amillər arasında qarşılıqlı əlaqə mövcuddur. O cümlədən qeyd etmək lazımdır ki, bu həssaslıqlar sabit deyil və iri yaxud xırda təsirlər bu nəticələrdən interpolyasiya və ya ekstrapolyasiya edilməməlidir.

Həssaslığın təhlili Qrupun aktiv və öhdəliklərini fəal şəkildə idarə edildiyini nəzərə almır. Bundan başqa, bazarda hər hansı canlanma baş verdiyi zaman Qrupun maliyyə vəziyyəti dəyişə bilər. Məsələn, Qrupun maliyyə riskinin idarəedilməsi strategiyası bazar dəyişiklikləri ilə bağlı riskə məruzqalma halının idarə olunması məqsədini daşıyır. İnvestisiya bazarları həssas məqamlardan keçdiyi zaman, rəhbərlik tərəfindən görülməli tədbirlər investisiyaların satılması, investisiya portfelinin yerləşdirilməsinin dəyişməsi və həyata keçirilən digər sığortalayıcı tədbirlərdən ibarət ola bilər. Nəticə etibarilə, təxminlərdəki dəyişikliyin faktiki təsiri öhdəliklərdə özünü büruzə verə bilmir, bir halda ki, aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bazar dəyəri ilə qeyd edilir. Belə olan təqdirdə, öhdəliklər və aktivlər üçün müxtəlif ölçmə əsasları səhmdar kapitalında dəyişgənliyə gətirib çıxara bilər.

Yuxarıdakı həssaslıq təhlillərinin digər məhdudiyyətlərinə Qrupun yalnız hər hansı dəqiqliklə proqnozlaşdırıla bilməyən mümkün qısa-müddətli bazar dəyişikliklərinə dair mövqeyini əks etdirən potensial riski göstərmək üçün nəzəri bazar dəyişikliklərindən istifadə olunması və bütün faiz dərəcələrinin eyni tərzdə hərəkət edəcəyi ilə bağlı təxminlər daxildir.

Qiymət riski – Qrupun məhsulları

Qrup ümumi və xüsusi bazar dəyişkənliyinə məruz qalan məhsulların qiymət riski ilə üzləşir.

Qrup qiymət riskini bazar mühitindəki mənfi dəyişikliklərdən irəli gələ biləcək potensial itkiləri dövrü olaraq hesablamaqla və müvafiq zərər həddi məhdudiyyətlərini, habelə marja və girov tələblərini müəyyənləşdirib saxlamaqla idarə edir. İstifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri halında isə, Qrup məbləği belə öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər olan potensial zərərlə üzləşir. Lakin, zərərin ehtimal edilən məbləği bundan azdır, ona görə ki, öhdəliklərin əksəriyyəti kredit sazişində göstərilən şəraitlərdən asılı olaraq şərti götürülür.

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski sistemin işləməməsi, insan səhvi, saxtakarlıq və ya xarici hadisələrin təsiri nəticəsində yaranan zərər riskidir. Nəzarət vasitələri işləmədikdə, əməliyyat riskləri nüfuza xələl yetirə, habelə hüquqi müdaxilə və qanuni tənzimləmə yaxud da maliyyə itkiləri ilə nəticələnə bilər. Qrup bütün əməliyyat risklərinin aradan qaldırılmasını güman etməsə də belə, belə riskləri nəzarət çərçivəsi vasitəsilə, eləcə də potensial itkilərin monitorinqi və onlara cavab tədbirlərini həyata keçirməklə idarə etməyə səy göstərir. Nəzarət tədbirlərinə vəzifələrin effektiv şəkildə ayrılması, çıxışın təmin olunması, səlahiyyətlərin verilməsi və üzləşdirmə prosedurları, habelə işçilərin təhsili və qiymətləndirilməsi prosesləri daxildir.